

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
Orechová Potôň (2007-2017)**

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orechová Potôň sa podieľal tím pracovníkov spoločnosti Premier Consulting spol. s r.o.:

- ☐ Ing. Miroslav Švec – hlavný projektový manažér
- ☐ Ing. Peter Karsay – projektový manažér
- ☐ Tíciana Vanková – asistentka projektového manažéra

Premier Consulting, spol. s r.o.

Hlavná kancelária: Hadovská cesta 870 • 945 01 Komárno • Slovak Republic
tel. +421 35 7713585 • fax: +421 35 7714250 • e-mail: info@premier-consulting.sk
www.eurofondy.sk

Obsah

Vízia rozvoja obce Orechová Potôň	4
1. Úvod	4
2. Ekonomické a sociálne východiská	6
2.1. Socio-ekonomická analýza	6
2.1.1. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje	6
2.1.2. Ekonomická charakteristika.....	12
2.1.3. Občianska vybavenosť	15
2.1.4. Vzdelávanie a kultúra	18
2.1.5. Životné prostredie	19
2.2. Analýza realizovaných opatrení	20
2.3. SWOT analýza.....	21
2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	23
3. Rozvojová stratégia.....	26
3.1. Ciele a priority.....	26
3.2. Opatrenia a aktivity	31
3.3. Opis rozvojovej stratégie.....	45
3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele.....	46
4. Finančný plán.....	47
4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie.....	51
4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia	51
5. Zabezpečenie realizácie.....	52
5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	52
5.2. Monitorovanie a hodnotenie.....	53
5.3. Harmonogram realizácie	54
6. Záver.....	55

Vízia rozvoja obce Orechová Potôň

Víziou predstaviteľov obce je obec s účinnou sieťou sociálnej a zdravotnej starostlivosti o všetky kategórie obyvateľstva, s komplexne vybudovanou infraštruktúrou umožňujúcou všestrannú komunikáciu a hospodársky rast pri zachovaní podmienok trvale udržateľného rozvoja a využití obnoviteľných zdrojov energie a rozvoji kultúrneho dedičstva a zachovaní tradícií pre ďalšie generácie.

1. Úvod

Posledná dekáda 20. storočia až po súčasnosť je poznačená kumuláciou procesov, ktoré výrazne predznamenal dynamiku a charakter premien spoločensko-politických, hospodárskych, sociálnych, sociálno-kultúrnych s celou škálou pozitívnych ale aj problémových dopadov na spoločnosť i jednotlivé spoločenstvá na Slovensku. Významné sú nadnárodné súvislosti prebiehajúcich procesov, keďže sa netýkajú len jednej krajiny, ale sú súčasťou priestorovo širších premien, ktoré majú významné, prinajmenšom európske súvislosti. Premieta sa to, resp. odráža v európskych integračných procesoch, v hľadaní podôb štátnych i spoločných európskych postupov, pri riešení problémov, pri usmerňovaní vývojových procesov, pri hľadaní spoločných či koordinovaných politík.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným dokumentom, ktorým si obec pri výkone svojej činnosti zabezpečuje rozvoj svojho územia a potreby obyvateľov.

Je to strednodobý programový dokument, ktorý bol spracovaný na základe zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Pri spracovaní boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orechová Potôň je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnom rozvojovom pláne a s metodikou na vypracovanie príslušného PHSR pre obce.

Postup spracovania PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je účelovo spracovaný, najmä z hľadiska cieľov a priorít rozvoja SR a možností využívania fondov EÚ.

Postup spracovania PHSR je v súlade s Metodickou príručkou uverejnenou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja, sekciou regionálnej politiky. Samotnú chronológiu prípravy a vypracovania možno popísať nasledovne:

- 1) Vypracovanie **socio-ekonomickej analýzy obce**, v ktorej boli identifikované tendencie súčasného socio-ekonomického vývoja obce. Analýza bola zameraná na oblasti: rozvojový potenciál, ľudské zdroje, ekonomika, občianska vybavenosť, vzdelávanie a kultúra a životné prostredie.
- 2) Vypracovanie **analýzy realizovaných opatrení**, v rámci ktorej sa zhodnotili doterajšie skúsenosti predstaviteľov obce s implementáciou programov a podporou regionálneho rozvoja.
- 3) Vyhodenie **SWOT analýzy**.
- 4) **Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja**, vychádza z identifikácie hlavných problémov, ktoré PHSR rieši a určenia potenciálu pre toto riešenie.
- 5) **Definovanie samotnej stratégie**. Tento bod priamo nadväzuje na SWOT analýzu s cieľom odstrániť, alebo zmierniť identifikované disparity pomocou využitia potenciálu reprezentovaného určenými faktormi rozvoja.
- 6) Vymedzenie opatrení a aktivít. Vychádza zo strategickej vízie obce, výsledkov analýz a stratégie PHSR. V rámci aktivít ide o činnosti, ktoré budú v rámci vymedzených opatrení podporené. Opatrenia predstavujú súhrn aktivít pomáhajúcich realizovať priority.
- 7) Definovanie merateľných ukazovateľov a **opis rozvojovej stratégie**.
- 8) Zostavenie finančného plánu. Východiskom boli disponibilné finančné zdroje obce a vymedzené opatrenia a aktivity.
- 9) **Definícia priorít a opatrení**.
- 10) Kompletizácia PHSR.
- 11) Schvaľovanie a publikovanie PHSR

V rámci samotnej prípravy PHSR prebiehalo zhromažďovanie aktuálnych informácií a dokumentov, spracovanie, porovnávanie a hodnotenie informácií, organizačné zabezpečenie a spracovanie získaných podkladov obce.

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené Preto sa pre obdobie nasledujúcich 10 rokov, t.j. s platnosťou do roku 2017 vypracúva nový komplexný plánovací dokument spĺňajúci aktuálne kritériá strategického plánu pre úroveň miestnej samosprávy, ktorým je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

2. Ekonomické a sociálne východiská

Výsledkom vzájomného pôsobenia situácie v reálnej ekonomike, vo finančnom sektore, na finančných trhoch a v platobnom systéme je finančná stabilita ekonomiky. Úloha domácej reálnej ekonomiky je pritom jednou z najdôležitejších. Určuje ju stabilita v jednotlivých sektoroch reálnej ekonomiky Slovenska – vo verejnom sektore, v sektore nefinančných spoločností, v sektore domácností a v sektore zahraničného obchodu.

Základná otázka vo vzťahu k finančnej stabilite je, či vo finančnom hospodárení týchto sektorov vznikali napätia, problémy s plnením záväzkov a riziká porúch alebo či tieto sektory boli v rovnováhe a či výsledky ich hospodárenia vytvárali predpoklady na tvorbu potrebných rezerv a krytie ich finančných rizík. Tieto otázky vznikajú nielen vo vzťahu k súčasnej situácii, ale aj z hľadiska budúceho pravdepodobného vývoja vo vzťahu k udržateľnosti súčasného nastavenia parametrov ich hospodárenia.

Ak sa pozrieme na vývoj ekonomiky SR z týchto hľadísk, môžeme konštatovať, že bol veľmi priaznivý z pohľadu vytvárania predpokladov na celkovú ekonomickú a finančnú stabilitu. V ekonomike začala pôsobiť daňová reforma, ktorá zlepšila vnímanie podnikateľského prostredia na Slovensku zahraničnými investormi, a to tým, že znížila daňové zaťaženie podnikov. Ďalšie reformy, dôchodková reforma a reforma zdravotníctva, by mali prispieť k dlhodobej udržateľnosti verejných financií. Pokračovala konsolidácia verejných financií. Prijaté reformy a opatrenia prispeli k zvýšeniu záujmu zahraničných investorov o investovanie na Slovensku. Rast ekonomiky sa zrýchlil, ale napriek tomu neboli v ekonomike prítomné známky prehrievania. Deficit na bežnom účte síce vzrástol, ale bol z veľkej časti financovaný priamymi zahraničnými investíciami. Tie vytvárali predpoklad na ďalší rast exportnej schopnosti a upevnenie vonkajšej ekonomickej stability.

2.1. Socio-ekonomická analýza

Model uplatňovanej regionálnej politiky v značnej miere ovplyvňuje stav sociálno-ekonomickej úrovne regiónov Slovenska. Ekonomickou regionalizáciou možno vymedziť územné celky, ktoré majú zhodné ekonomické parametre a vytvárajú relatívne jednotný funkčný celok, kde pôsobia podnikateľské aktivity približne za rovnakých podmienok.

Trhové zóny koncentrácie ekonomických aktivít, alebo lokálne pracovné trhy, ktoré sa formujú na základe koncentrácie pracovných príležitostí vo sfére výroby, vo výrobných i verejných službách môžu byť takýmito územnými celkami. V dôsledku predchádzajúceho vývoja na území Slovenska tvoria lokálne pracovné trhy spádové územia miest, ktoré v strediskovej sústave osídlenia plnili funkciu stredísk obvodného významu.

Sociálna oblasť je významne previazaná s ekonomickou oblasťou, parametre ktorej určujú v značnej miere i situáciu, stav v sociálnej oblasti regiónu. Sociálna situácia zachytáva predovšetkým stav v oblastiach sociálnej či hmotnej odkázanosti a nezamestnanosti.

2.1.1. Rozvojový potenciál a ľudské zdroje

Základnú charakteristiku, ľudský potenciál a smerovanie rozvoja obce najviac ovplyvňuje jej veľkosť. Väčšie obce majú oveľa širšie možnosti rozvoja, najmä v ekonomickej oblasti, ale aj v oblasti občianskej infraštruktúry. Väčšie obce často plnia funkciu strediskovej obce v štruktúre regionálneho osídlenia a sú ťahúňom rozvoja aj okolitých menších obcí. Ich úloha

preto presahuje hranice ich katastrálneho územia. Naopak menšie obce majú na prvý pohľad obmedzenejšie možnosti ekonomického rozvoja. Ich potenciál a spoločenská hodnota je naopak skrytá v lepších možnostiach zachovania vidieckeho spôsobu života, uchovávaní kultúrnej hodnoty Slovenska a jeho regiónov a odkazu budúcim generáciám. Ekonomický rozvoj menších obcí je často spojený s úzkym prepojením na blízke väčšie, tzv. "strediskové" obce alebo blízke mestá. Obyvatelia často dochádzajú do väčších sídelných stredísk za prácou. Je však nesprávne zanedbávať možnosti ekonomického rozvoja v menších obciach a spoliehať sa len na blízke regionálne a mikroregionálne strediská. Každá obec má svoje špecifiká a je nesmierne dôležité ich analyzovať a na ich základe stanoviť rozvojovú stratégiu obce.

Obec Orechová Potôň s počtom obyvateľov 1709 z roku 2005 sa radí medzi stredne veľké obce na Slovensku. Obec musí zápasíť s určitými obmedzeniami, najmä rozpočtovými, avšak veľkosť obce poskytuje stále dostatok priestoru pre plánovaný a usmerňovaný rozvoj. Obec musí v súlade s vývojom celého regiónu posilňovať svoje silné stránky a naopak upustiť od aktivít, ktoré sú ekonomicky výhodné len vo veľkých sídlach.

Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, ktoré sú determinantmi okolitého prostredia obce. Obec takého okolité podmienky nedokáže ovplyvniť a musí ich chápať ako dané. Rozvoj v rámci Slovenska, kraja či okresu nie je zo strany obce plne ovplyvniteľný. Poloha obce má vplyv i na ekonomiku ako aj na lokalizáciu podnikov sídlacích v obci alebo jej bezprostrednej blízkosti.

Obec Orechová Potôň sa nachádza v blízkosti hraníc s Maďarskou republikou a viacerých menších mestských sídiel (Dunajská Streda 8 km, Šamorín 19 km a Veľký Meder). Rozsah prekrývania sfér vplyvu miest na obec je veľmi vysoký. Všeobecne takmer 40% obcí na Slovensku patrí do sféry vplyvu dvoch alebo viacerých miest. Vytvára sa tak okrajové pásmo, v ktorom sú sledovateľné väzby na jadrá ťažiská osídlenia predovšetkým v intenzite dochádzky za prácou a ich vzťah je sprostredkovaný cez menšie mestá tvoriace polycentrický systém ťažiska osídlenia. Územné vymedzenie týchto pásiem však nie je stabilné a statické. Ide o isté v čase premenlivé a pulzujúce územia. Závisí to na rozvoji aktivít v jednotlivých pásmach a na rozvoji "sily" vlastného jadra (jadier) ťažiska osídlenia. Relatívna blízkosť miest utvára podmienky pre rast a rozvoj okolitých obcí a uspokojovanie potrieb a sociálnych istôt obyvateľov. Poloha obce zabezpečuje jej obyvateľom kvalitnú školskú, sociálnu, technickú a dopravnú infraštruktúru. Dobrá infraštruktúra zabezpečuje aj podmienky pre migráciu obyvateľov do obce, ktorý sú spravidla zamestnaný v mestských sídlach avšak uprednostňujú kvalitu vidieckeho prostredia a ním poskytovaných možností vyžitia. Výhodná poloha a blízkosť centier má vplyv aj na mieru nezamestnanosti v obci, nakoľko jej obyvatelia dočasne migrujú za prácou práve do týchto okolitých miest. Dočasnú migráciu je možné sčasti identifikovať aj v dôsledku dopytu po školských, lekárskech a kultúrnych službách.

Obec Orechová Potôň má výhodnú geografickú polohu s existujúcim napojením na multimodálne koridory a disponuje dobrou polohou voči hlavným dopravným koridorom regionálneho významu. Obecné komunikácie sa napájajú na cestu 1. triedy číslo I/63 spájajúca Bratislavu, Veľký Meder, Komárno a Štúrovo. Ďalej pokračuje až cez hranice s Maďarskou republikou.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Orechová Potôň do Trnavského kraja a okresu Dunajská Streda (okresy v súčasnosti neplnia administratívnu funkciu, sú však štatistickou jednotkou úrovne NUTS IV). Z pohľadu kvality života obyvateľov obce, zohráva významnú úlohu lokalizácia významných inštitúcií.

Tab. č. 1: Sídla inštitúcií

Sídlo matričného úradu	Michal na Ostrove
Sídlo pracoviska daňového úradu	Dunajská Streda
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Dunajská Streda
Sídlo Okresného súdu	Dunajská Streda
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Dunajská Streda
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Dunajská Streda
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trnava
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Dunajská Streda
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Dunajská Streda

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2006

Jedným z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia je ľudský potenciál. Je výsledkom populačného a hospodárskeho vývoja regiónu. Rozmiestňovanie obyvateľstva a rozmiestňovanie ekonomických aktivít, sú navzájom prepojené a podmieňujúce sa procesy. Firmy priťahujú pracovné sily a ich odvetvová štruktúra ovplyvňuje kvalitu t.j. vzdelanostnú úroveň a vekovú štruktúru.

Hustota obyvateľstva na 1 km² v obci Orechová Potôň je 81 obyvateľov/km², čo mierne zaostáva za okresom Dunajská Streda (107 obyvateľov/km²) ako aj za hustotou Slovenskej republiky (111 obyvateľov/km²).

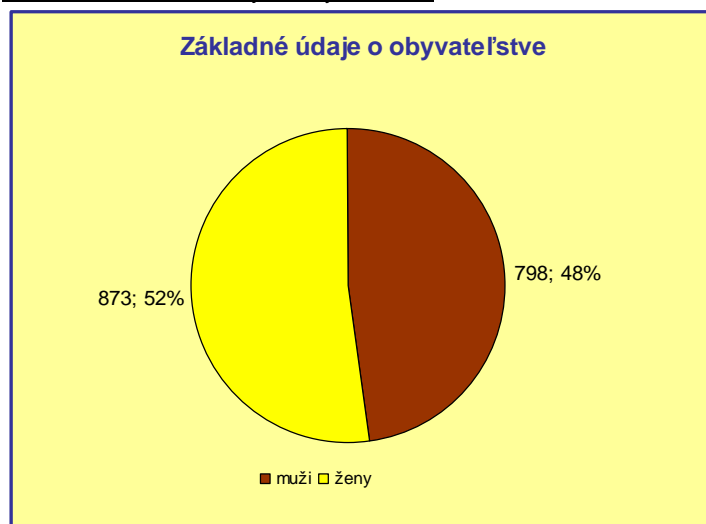
V štruktúre obyvateľstva v roku 2001 podľa pohlavia mali prevahu ženy s 52,2% nad mužmi s 47,8%. Z ekonomicky aktívneho obyvateľstva prevládajú muži s 52,3% (abs. 449 osôb) nad ženami s 47,7% (abs. 409 osôb).

Tab. č. 2: Základné údaje o obyvateľstve

tab.: Základné údaje o obyvateľstve										
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúceho obyvateľstva (v %)	Prítomné obyvateľstvo		Ekonomicky aktívne osoby			Podiel ekonomicky aktívnych z trvale bývajúceho obyvateľstva (v %)
	spolu	muži	ženy		spolu	na 1000 trvale bývajúcich	spolu	muži	ženy	
Orechová Potôň	1 671	798	873	52,2	1 614	966	858	449	409	51,3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Graf č. 1: Základné údaje o obyvateľstve

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V roku 2007 sa narodilo v obci 16 živonarodených detí a počet zomretých za rok 2007 predstavoval 21 osôb. Prirodzený úbytok za rok 2007 bol 5 osôb. Do obce sa prisťahovalo 60 obyvateľov a odsťahovalo sa 30 obyvateľov, čím vznikol migračný prírastok v počte 30 obyvateľov. Na základe prirodzeného prírastku ako aj migračného prírastku sa v obci zvýšil počet obyvateľov o 25 osôb. Tieto demografické ukazovatele dokumentuje nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 3: Vybrané demografické údaje obce Orechová Potôň

Rok	Počet zomretých	Počet živonarodených	Prirodzený prírastok/úbytok	Počet prisťahovaných	Počet vystťahovaných	Prírastok/úbytok sťahovaním	Celkový prírastok/úbytok
2007	21	16	-5	60	30	30	25
2006	13	16	3	31	32	-1	2
2005	16	22	6	53	38	15	21
2004	14	14	0	57	42	15	15
2003	14	14	0	71	81	-10	-10
2002	10	12	2	26	31	-5	-3
2001	15	12	-3	39	17	22	19
2000	17	14	-3	23	23	0	-3

Zdroj: Obecny úrad Orechová Potôň

Migrácia je do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania. Z toho dôvodu môže byť migrácia ovplyvňovaná realizáciou programov ekonomického rozvoja a súčasne vytváraním vhodných podmienok pre bývanie v obci. Jedným z najvýznamnejších rozvojových potenciálov každého územia je ľudský potenciál. Je výsledkom populačného a hospodárskeho vývoja obce. Rozmiestňovanie obyvateľstva a rozmiestňovanie ekonomických aktivít, sú navzájom prepojené a podmieňujúce sa procesy. Firmy priťahujú pracovné sily a ich odvetvová štruktúra ovplyvňuje kvalitu t.j. vzdelanostnú úroveň a vekovú štruktúru.

V súčasnosti sa prejavuje trend starnutia obyvateľstva, aj keď demografická štruktúra obyvateľstva je zatiaľ priaznivá. Trend vývoja počtu obyvateľstva je z krátkodobého ako aj z dlhodobého hľadiska negatívny.

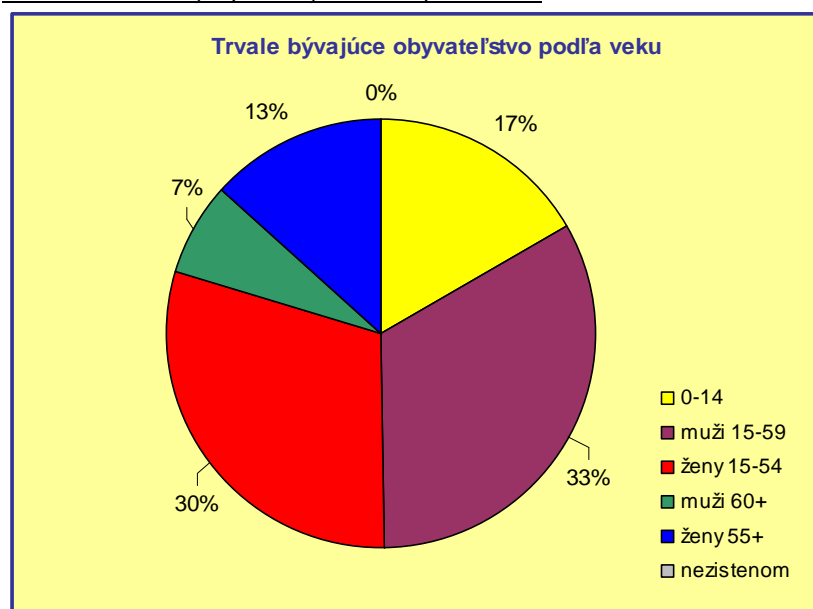
V súčasnosti je možné uvažovať s rastom počtu obyvateľov hlavne pri posilnení migrácie smerom do obce. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, predovšetkým mladých rodín, by v budúcnosti mohlo dôjsť k postupnému zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

Tab. č. 4: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku										
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo							Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva		
	spolu	vo veku						vo veku (v %)		
		0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60+	ženy 55+	nezistenom	predproduktívnom	produktívnom	poproduktívnom
Orechová Potôň	1 671	279	551	498	113	224	6	16,7	62,8	20,2

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Graf č. 2: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení, ktorý vyjadruje akou mierou je v populácii zaťažená produktívna zložka obyvateľstva neproduktívnou zložkou. Tento vývoj má v posledných rokoch prevažne klesajúcu tendenciu. Ovplyvňovaný je klesajúcim zastúpením detí a zvyšujúcim sa zastúpením poproduktívnej zložky obyvateľstva. Avšak je potrebné zdôrazniť, že ide o prechodný jav vzhľadom na očakávané urýchlenie demografického starnutia na konci prvej dekády 21. storočia.

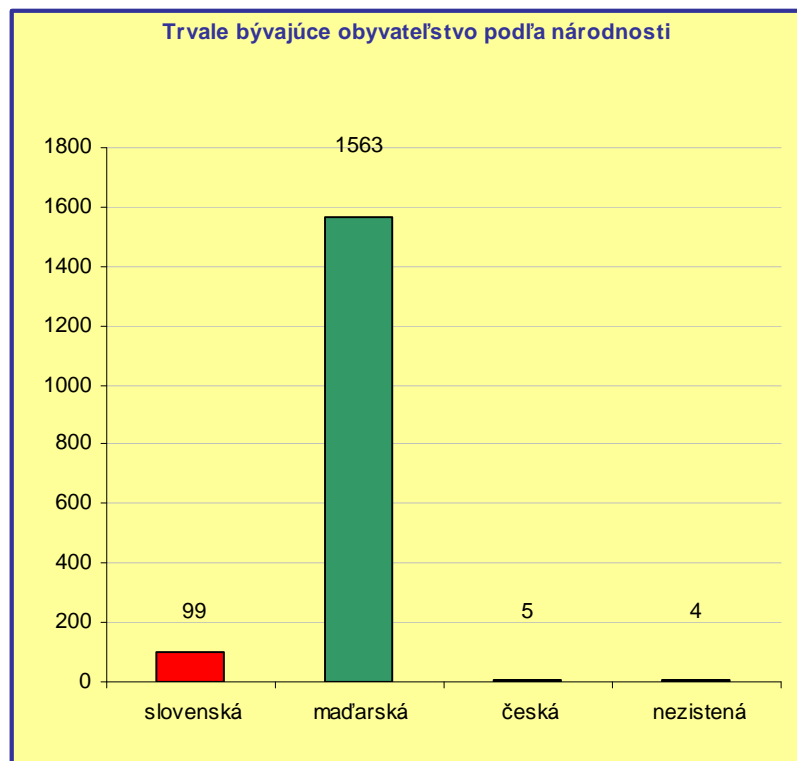
Z hľadiska národnostného zloženia môžeme konštatovať, že obyvateľstvo obce je v tomto smere jednotné. Občania maďarskej národnosti podľa údajov z roku 2001 tvoria 93,54% obyvateľov (abs. 1563 obyvateľov), ďalej sú to Slováci zastúpení 5,92% (abs. 99 obyvateľov), ostatné národnosti sú zastúpené iba minimálne (pod 1%).

Tab. č. 5: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti					
Obec	Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	v tom národnosť			
		slovenská	maďarská	česká	nezistená
Orechová Potôň	1671	99	1563	5	4

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Graf č. 3: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V religióznej štruktúre obyvateľstva je najvyšším podielom zastúpená rímsko-katolícka cirkev, ku ktorej sa hlási 76,48% obyvateľov (abs. 1278 obyv.), ďalej sú to občania s vyznaním reformovanej kresťanskej cirkvi s 16,16%, občania bez vyznania a nezisteného vierovyznania/cirkvi. Ostatné vierovyznania a cirkvi sú zastúpené iba minimálnym počtom obyvateľov.

Tab. č. 6: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

tab.: Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania								
Trvale obývané obyvateľstvo	Podiel trvale bývajúceho obyvateľstva podľa náboženského vyznania / cirkvi v tom náboženské vyznanie / cirkev							
	Rímsko-katolícka cirkev	Evanjelická cirkev augs. vyznania	Grécko-katolícka cirkev	Reformovaná kresťanská cirkev	Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	Evanjelická cirkev metodistická	nezistené vyznanie/cirkvi	bez vyznania
1671	1278	13	1	270	7	1	23	78

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.1.2. Ekonomická charakteristika

Ekonomický potenciál Trnavského samosprávneho kraja predstavuje spolupôsobenie v kraji sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Hospodársky rozvoj v posledných rokoch sa výrazne dynamizuje vplyvom prítomnosti automobilového priemyslu a súvisiacich subdodávateľských subjektov. Priemyselná výroba v trnavskom regióne je zastúpená nasledovnými odvetvami:

- § **automobilový priemysel** – výroba automobilov,
- § **strojársky priemysel** - oprava železničných nákladných a osobných vozňov ,výroba spojok pre osobné a nákladné automobily, výroba ložísk, ložiskových uložení a príslušenstva pre automobilový priemysel,
- § **textilný** - výroba pánskej konfekcie, výroba kravát, šatiek, šálov, výroba pletenej spodnej bielizne, vrchného ošatenia a úpletov,
- § **kovovýroba a hutnícka druhovýroba** – výroba drôtu a výrobkov z neho, výroba plechov a pozinkovaných výrobkov,
- § **elektrotechnický** – výroba a montáž spotrebnej elektroniky,
- § **potravínársky** – spracovanie mlieka a výroba mliečnych výrobkov, spracovanie mäsa a výroba mäsových výrobkov, výroba cukrovínok a trvanlivého pečiva, výroba šumivých vín, výroba cukru,
- § **drevársky** – výroba drevotrieskového dýhovaného nábytku,
- § **papierenský** – výroba obalov, etikiet a polygrafickej produkcie,
- § **chemický** – výroba čistiacich prostriedkov, liekov a liečebnej kozmetiky, výroba viskóзовého a polyesterového vlákna,
- § **sklárske** – výroba sklenených vlákien.

Odvetvia sekundárneho sektora poskytujú širší priestor pre diverzifikáciu výroby tovarov ako aj ponuku práce a prinášajú vyšší ekonomický efekt. Z tohto dôvodu má priemysel rozhodujúci vplyv na ekonomický rozvoj regiónu.

Medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske oblasti Slovenska patrí Trnavský samosprávny kraj, s celkovou výmerou poľnohospodárskej pôdy 294 225 ha, čo predstavuje 70,9 % z celkovej rozlohy kraja. Z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy takmer 90 % (89,8 %) tvorí orná pôda 264 138 ha.

Priemyselná výroba má na tvorbe HDP Trnavského kraja podiel 36% a predpokladá sa, že objem priemyselnej výroby bude v budúcom období stúpať v dôsledku zahájenia výroby v nových priemyselných podnikoch. Priemysel sa koncentruje v krajskom meste Trnava. Od roku 1989 prešla hospodárska základňa okresu hlbokou reštrukturalizáciou. Najväčšie podniky v Trnave zanikli alebo výrazne obmedzili výrobu (TAZ, Zornica, Drevina, cukrovar). V súčasnosti sú najväčšími ekonomickými subjektmi a zamestnávateľmi nasledovné subjekty:

Tab. č. 7: Najväčší zamestnávateľia v Trnavskom kraji

P.č.	Názov podniku	Tržby (tis. Sk) za 2006
1.	Samsung Electronics Slovakia, s.r.o., Galanta	85 767 180
2.	Sony Slovakia, s.r.o., Trnava	20 907 843
3.	PCA Slovakia, s.r.o., Trnava	10 000 000
4.	INA Skalica, s.r.o., Skalica	7 931 171
5.	Swedwood Slovakia, s.r.o., Trnava	6 323 729
6.	Nafta, a.s., Gbely	6 074 000
7.	Med-Art, s.r.o., Dunajská Streda	5 829 718
8.	Zentiva, a.s., Hlohovec	5 146 511
9.	Bekaert Hlohovec, a.s., Hlohovec	4 311 590
10.	Johns Manville Slovakia, a.s., Trnava	4 291 324
11.	ZF Sachs Slovakia, a.s., Trnava	4 126 136
12.	Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s., J. Bohunice	3 569 477
13.	Protherm Production, s.r.o., Skalica	3 289 020
14.	Delphi Slovensko, s.r.o., Senica	2 837 961
15.	Grafobal, a.s., Skalica	2 534 119
16.	Eastern Sugar Slovensko, a.s., Dunajská Streda	2 494 281
17.	Belar, a.s., Dunajská Streda	2 237 524
18.	ŽOS Trnava, a.s., Trnava	2 187 954
19.	VUJE, a.s., Trnava	1 930 119
20.	Slovenské cukrovary, s.r.o., Sered'	1 914 188
21.	Wertheim, s.r.o., Dunajská Streda	1 659 183
22.	ZF Boge Elastmetall Slovakia, a.s., Trnava	1 522 549
23.	COOP VOZ, a.s., Trnava	1 472 578
24.	ON Semiconductor Slovakia, a.s., Piešťany	1 409 750
25.	COOP Jednota Galanta, s.d., Galanta	1 369 580

Zdroj: www.etrend.sk

Automobilový závod PSA Peugeot-Citroen v Trnave, v ktorom postupne vzniklo viac ako 3500 nových pracovných príležitostí (z toho asi 40 % pre obyvateľov Trnavského okresu) je momentálne najväčším zamestnávateľom. V roku 2006 trnavskú fabriku opustilo okolo 60 tis. vozidiel. Pri plnej kapacite v roku 2008 vyprodukuje závod 300 tis. áut ročne, za hodinu to bude 55 áut. Lokalizáciou závodu sa mesto i širší región stalo atraktívnym i pre subdodávateľské firmy. Okrem vzniku nových pracovných miest to v krátkom čase prinieslo celkový ekonomický rozvoj v oblasti obchodu, služieb, rekreácie a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov ekonomickej vyspelosti regiónu je cena práce. Priemerná mzda v Trnavskom kraji za 3. štvrtrok 2005 bola 17209 Sk, čo je na úrovni priemeru SR.

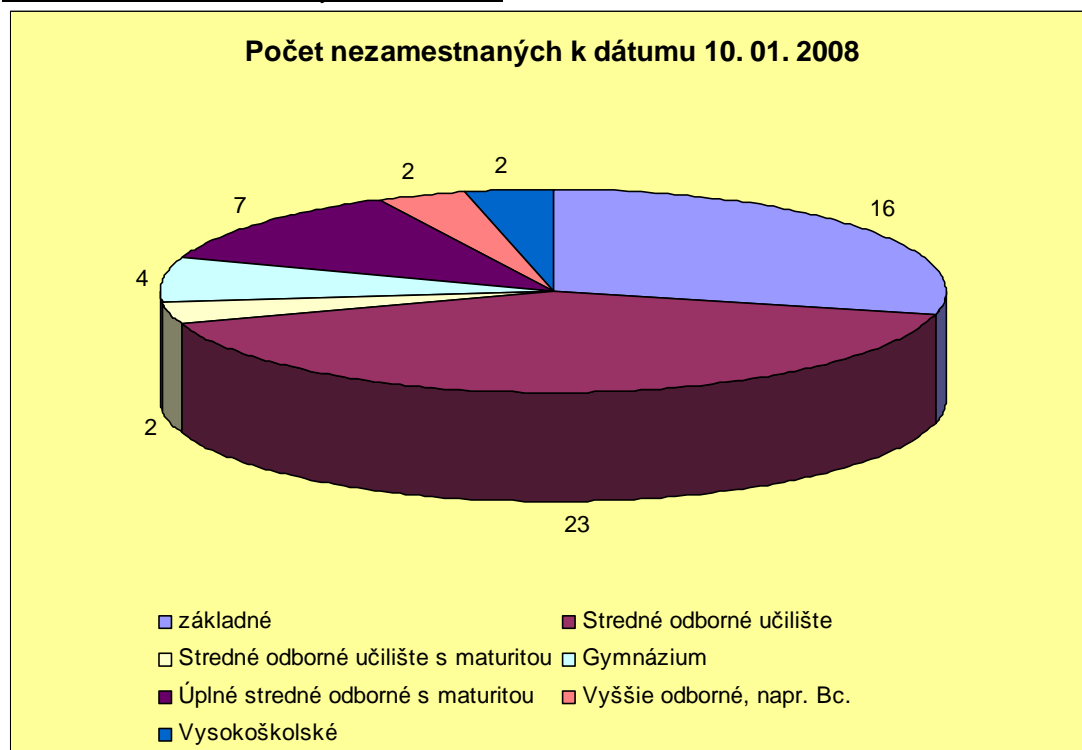
Územie okresu Dunajská Streda je intenzívne využívanou poľnohospodárskou oblasťou. Poľnohospodárska výroba sa prevažne zameriava na pestovanie obilnín, kukurice, zeleniny a ovocia. Lesné hospodárstvo je zastúpené len v malej miere vzhľadom na nízku lesnatosť /najmä pozdĺž hlavných tokov/. V okrese prevažuje najmä potravinársky priemysel. Z ostatných odvetví je zastúpené strojárstvo, drevospracujúci priemysel, stavebníctvo, zdravotníctvo, chemický priemysel.

Nezamestnanosť je prirodzeným fenoménom a atribútom slobodnej spoločnosti založenej na trhovom hospodárstve a demokracii. Jej nekontrolovateľný vývoj spôsobujúci masový charakter však vyvoláva nielen vážne ekonomické, ale aj sociálne problémy (rozpad rodiny,

narušené mentálne i fyzické zdravie a rôzne sociálno-patologické javy). Jednou z príčin vysokej nezamestnanosti je zánik pracovných miest a nevytváranie nových.

Tendencia vývoja nezamestnanosti za posledné roky výrazne neklesla a v každom mesiaci sú ukazovatele nezamestnanosti iné. V obci Orechová Potôň sa nezamestnanosť pohybuje na úrovni asi 6%. K 10. januáru 2008 bolo v obci 56 nezamestnaných, 14 obyvateľov v hmotnej núdzi. Doba v nezamestnanosti – priemer 588/deň.

Graf č. 4: Počet nezamestnaných k 10.01.2008

Zdroj: Obecný úrad Orechová Potôň

Podnikateľské prostredie v okolí obce a v obci

Podnikateľské prostredie v obci je tvorené zväčša mikropodnikmi zamestnávajúcimi do 50 zamestnancov. V obci Orechová Potôň sa o zamestnanosť najvyššou mierou starajú nasledovní zamestnávatelia:

- Ø **Poľnohospodárske družstvo Orechová Potôň:** rastlinná a živočíšna výroba, viac ako 50 zamestnancov,
- Ø **Boalzikov:** kovovýroba,
- Ø **ESZKO s.r.o.:** priemyselná potravinárska výroba.

Cestovný ruch predstavuje odvetvie, ktoré má prierezový charakter a na jeho realizácii sa priamo podieľa celý rad ďalších odvetví (doprava, kultúra, stavebníctvo, zdravotníctvo, priemyselné odvetvia, poľnohospodárstvo). Hospodárske dôsledky cestovného ruchu na obec sú:

- tvorba nových pracovných miest a následné znižovanie nezamestnanosti,
- zdroj príjmov a tvorba multiplikačného efektu,
- pozitívne ovplyvňovanie zárobkovej situácie obyvateľstva, stimuluje ďalšie aktivity a tak zlepšuje hospodársky a sociálny rozvoj obyvateľstva,
- zvýšenie sebavedomia obyvateľstva,
- stimulácia rozvoja infraštruktúry – regiónu,
- dôležitý faktor medzinárodnej spolupráce,

Tieto skutočnosti jasne dokazujú nutnosť a potrebu tvorby a realizácie ďalších projektov a zároveň nutnosť venovať zvýšenú pozornosť tejto oblasti.

Cestovný ruch v regióne je značnou mierou ovplyvňovaný prevádzkou termálneho kúpaliska v meste Dunajská Streda. Je založené na využívaní liečivých vôd pre regeneračno - rekondičné služby. Bohatý výskyt minerálnych a termálnych vôd vyvolal rozvoj zväčša na báze termálnych kúpalísk rôzneho stupňa kvality vybavenia. Táto oblasť môže priniesť regiónu výraznú impulznú a rozvojovú funkciu. Potenciál územia pre ďalší rozvoj cestovného ruchu je mimoriadne veľký. Dá sa predpokladať, že aj v dlhodobom výhľade bude možné pokryť celý rozsah nárokov na oddych a zotavenie návštevníkov.

Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je podporovaná aktivita v rámci Plánu rozvoja vidieka SR 2007-2013, kde sú oprávnenými žiadateľmi fyzické osoby, ktoré zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je poskytovaný oprávnenému žiadateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 50% oprávnených nákladov z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Tab. č. 8: Stručná charakteristika podnikateľského prostredia

Predajňa potravinárskeho tovaru	áno
Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Pohostinské odbytové stredisko	áno
Predajňa nepotravinárskeho tovaru	áno
Predajňa pohonných látok	nie
Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel	áno
Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	nie
Hotel (motel, hotel)	nie
Penzión *** až *	nie
Turistická ubytovňa **, *	nie
Chatová osada *** až *	nie
Kemping * až ****	nie
Ostatné hromadné ubytovacie zariadenia	nie
Komerčná poisťovňa	nie
Komerčná banka	nie
Bankomat	nie

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

2.1.3. Občianska vybavenosť

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja obce. Je tvorená technickou a sociálnou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života.

Kanalizácia

Obec Orechová Potôň v súčasnosti nedisponuje komplexne vybudovanou kanalizáciou. Tento nedostatok má vplyv na kvalitu života obyvateľov v obci. Hlavným problémom pri jej dobudovaní je predovšetkým jej mimoriadne vysoká investičná náročnosť. Kanalizácia v obci

absentuje v časti Dolná Potôň. Obec má vlastnú čističku odpadových vôd. Nová úprava zákona o vodách (§ 32 zákona 184/2002 Z.z.), stanovuje povinnosť odvádzať komunálne odpadové vody z aglomerácií verejnými kanalizáciami. Aglomerácie od 2 000 do 10 000 EO (ekvivalentných obyvateľov) sú povinné takéto odvádzanie zabezpečiť do konca roku 2015 a aglomerácie nad 10 000 EO do konca roku 2010 podľa plánu rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií. Vypúšťanie komunálnych odpadových vôd a organicky znečistených priemyselných odpadových vôd do povrchových vôd je podľa spomínaného zákona možné až po ich minimálne dvojstupňovom čistení (v mechanicko-biologických ČOV). ČOV a kanalizáciu prevádzkuje obec.

Vodovod

Zásobovanosť obyvateľstva na Slovensku pitnou vodou z verejných vodovodov v porovnaní s okolitými európskymi krajinami je nedostačujúca. Úroveň rozvoja verejných vodovodov je regionálne nerovnomerná, a jedným z rozhodujúcich faktorov je aj nedostatok zdrojov podzemných vôd v pasívnych oblastiach (napr. juh stredného Slovenska a väčšina východného Slovenska). Obec Orechová Potôň nemá pokrytie verejným vodovodom. Obyvatelia spravidla využívajú vlastné studne ako zdroj vody. Tento problém bude obec nútená riešiť, nakoľko uvedená skutočnosť má výrazný vplyv na kvalitu života obyvateľov, ako aj na prípadnú alokáciu firiem v obci, pre ktoré je dispozícia pitnej vody z verejnej vodovodnej siete nevyhnutnou podmienkou.

Plynofikácia obce

V minulosti bola v obci zrealizovaná plynofikácia. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn (ZP) je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂. Samotná plynofikácia však má vplyv na zmenu zloženia komunálneho odpadu (mierny nárast papiera, plastov a pod.). Prevádzkovateľom je spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel.

Tab. č. 9: Stručné zhrnutie technickej infraštruktúry obce Orechová Potôň

Pošta	áno
Káblková televízia	nie
Verejný vodovod	nie
Verejná kanalizácia	áno - čiastočne
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	áno
Rozvodná sieť plynu	áno
Najbližšia zastávka vlakov - názov	v obci
Najbližšia zastávka vlakov - vzdialenosť v km	0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, údaje k 31.12.2005

Sociálna infraštruktúra

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor. Najbližší domov dôchodcov sa nachádza v meste Dunajská Streda.

Zdravotná infraštruktúra

Dostupnosť zdravotníckej infraštruktúry je dôležitá pre celkové uspokojovanie potrieb obyvateľstva a má vplyv na konkurencieschopnosť obce. V obci sa nenachádza zdravotné

stredisko. Pohotovostnú, ako aj odbornú zdravotnú starostlivosť poskytuje obyvateľom obce Orechová Potôň Nemocnica s poliklinikou v Dunajskej Strede, obvodný lekár je v obci Michal na Ostrove.

Kultúrna infraštruktúra

Strediskom kultúrnej infraštruktúry v obci je kultúrny dom bez právnej subjektivity, ktorého kapacita je 500 miest v troch sálach. Kultúrny dom disponuje javiskovým sedením, kuchynkou, šatňou a vlastným funkčným osvetlením. Hlavným nedostatkom kultúrneho domu je neefektívne vykurovanie, ktorého príčinou je nedostatočná tepelná izolácia budovy. Využitie tohto zariadenia umožňuje organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí prezentujúcich miestnych tradícií a zvykov miestnych obyvateľov ako aj rôzne školské podujatia, divadelné predstavenia, príležitostné oslavy, koncerty a diskotéky pre mládež. Budovu kultúrneho domu na svoju činnosť využívajú hlavne nasledovné organizácie a spolky: športové krúžky (napríklad šachisti), Zväz dôchodcov, Slovenský zväz ZPCCH a TP – základná organizácia. V rámci obce je zriadený verejný prístup na internet, v obci sa nachádza knižnica. Obecné zastupiteľstvo komunikuje s občanmi prostredníctvom obecného rozhlasu. Obec je členom Združenia miest a obcí Slovenska a členom Združenia miest a obcí Žitného ostrova.

Bývanie

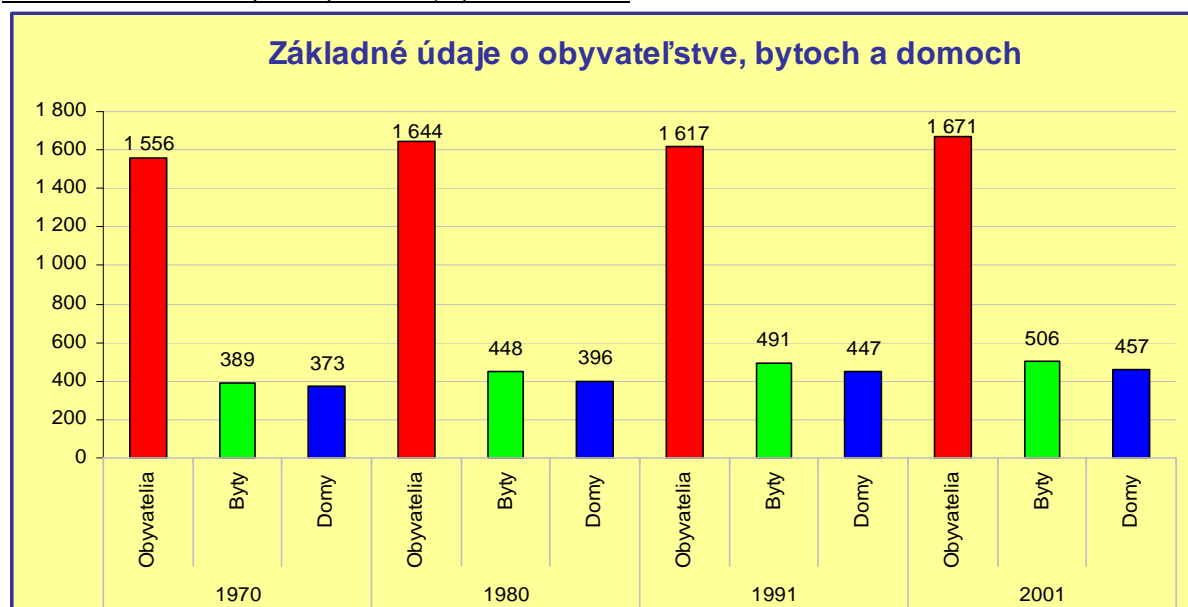
Bytový fond sa sústreďuje v bytových domoch ale i v tradičných rodinných domoch. Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania okresu Dunajská Streda sa zistilo, že bytový fond v obci Orechová Potôň sa vyznačuje mierne vyšším plošným štandardom, najmä z hľadiska kritérií veľkosti obytnej plochy, počtu obytných miestností a počtu osôb na 1 obytnú miestnosť.

Tab. č. 10: Základné údaje o obyvateľstve, bytoch a domoch

Základné údaje o obyvateľstve, bytoch a domoch												
Obec	1970			1980			1991			2001		
	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy	Obyvatelia	Byty	Domy
Orechová Potôň	1 556	389	373	1 644	448	396	1 617	491	447	1 671	506	457

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Graf č. 5: Základné údaje o obyvateľstve, bytoch a domoch

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

Vybavenosť domov a bytov poukazuje na rôznu životnú úroveň obyvateľov obce. Sleduje sa viacerými ukazovateľmi ako napr. ukazovateľom obložnosti, vybavenosťou bytov ústredným kúrením, kúpeľňou alebo sprchovacím kútom, automatickou práčkou, ale aj tým, či domácnosť vlastní rekreačnú chatu, osobný automobil atď. Vybavenosť trvalo obývaných domov v obci Orechová Potôň nezaostáva za priemerom okresu či priemerom Slovenskej republiky.

Tab. č. 11: Vybavenosť domov a bytov v porovnaní s okresom a SR

	Priemerný počet					Podiel trvale obývaných bytov vybavených (v %)						Podiel trvale obývaných bytov s 3+ obýtnymi miestnosťami (v %)
	trvale bývajúci na 1 trvale obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	trvale bývajúci na 1 obýtnú miestnosť	m ² obytnej plochy na osobu	ústredným kúrením	kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	automatickou práčkou	rekreačnou chatou, domčekom, chalupou	osobným automobíлом	počítačom	
Orechová Potôň	3,29	71,90	3,86	0,85	21,8	76,9	93,1	55,7	1,8	56,1	10,5	86,4
Priemer SR	3,49	64,52	3,61	0,98	18,9	58,2	84,7	48,6	2,4	38,8	6,9	79,5
Priemer okresu	3,26	64,40	3,55	0,92	19,7	78,2	94,6	59,7	3,0	50,0	12,9	83,6

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.1.4. Vzdelávanie a kultúra

Školstvo

Sústava škôl v obci je tvorená materskou školou a základnou školou, tým sú dané dobré predpoklady pre ich vzájomné prepojenie do hierarchického systému.

V zmysle Zákona č. 29/1984 Zb. § 5, § 6 základná škola poskytuje základné vzdelanie; žiaci nadobúdajú základné vedomosti, zručnosti a postoje v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie. Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium. Činnosť základnej školy má nesporný vplyv na vyvážený rozvoj v obci. Zariadenie zastáva kľúčovú úlohu pri výchove a vzdelávaní novej generácie. Fungujúca školská infraštruktúra je základom pre ekonomický rozvoj regiónu. Zároveň dôležitým predpokladom pre rozvoj regiónu je stabilizácia ekonomicky produktívnych ľudí a vytvorenie podmienok pre život a prácu v regióne. Kvalitný výchovno-vzdelávací proces zabraňuje odlivu ekonomicky aktívnych obyvateľov z regiónu do centralizovaných aglomerácií miest. Zameraním školy je umožniť rozvíjať mimoškolské aktivity detí a spoluprácu s partnermi.

V obci Orechová Potôň sa nachádza Základná škola s materskou školou s vyučovacím a výchovným jazykom maďarským, ktorej zriaďovateľom je obec. Základná škola má telocvičňu, jedáleň, družinu a organizujú sa tu rôzne krúžky pre deti a mládež. V budove Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským sa nachádza i Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským.

Tab. č. 12: Vývoj počtu žiakov na slovenskej ZŠ

Vývoj žiakov na ZŠ slovenskej	
1999/2000	15
2000/2001	9
2001/2002	12
2002/2003	11
2003/2004	9
2004/2005	13
2005/2006	10
2006/2007	13
2007/2008	16

Zdroj: Obecný úrad Orechová Potôň

Za posledných 8 rokov počet žiakov v škole výrazne neklesol aj napriek tomu, že podľa demografických údajov sa každý rok rodí menej detí.

Tab. č. 13: Vývoj počtu žiakov na ZŠ a MŠ s vyučovacím a výchovným jazykom maďarským

Vývoj počtu žiakov na ZŠ s MŠ s V a VJM	
2000/2001	221
2001/2002	224
2002/2003	221
2003/2004	217
2004/2005	213
2005/2006	214
2006/2007	209
2007/2008	210

Zdroj: Obecný úrad Orechová Potôň

V materskej škole sa poskytuje starostlivosť deťom vo veku od 2 do 6 rokov. Materská škola je trojtriedna budova, ale prevádzkuje sa iba dvomi skupinami.

Tab. č. 14: Vývoj počtu žiakov v MŠ

Vývoj počtu žiakov v MŠ	
2000/2001	45
2001/2002	44
2002/2003	49
2003/2004	45
2004/2005	47
2005/2006	42
2006/2007	38
2007/2008	42

Zdroj: Obecný úrad Orechová Potôň

Kultúrne podujatia

Dom kultúry v súčasnosti zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky širokej vrstvy obyvateľov obce. Keďže kultúrny dom v obci zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí. Fungujúca kultúrna infraštruktúra je dôležitá pre sociálno-ekonomický rozvoj regiónu, pretože poskytovaním adekvátnych priestorov na konferenčné, prednáškové, kultúrno-spoločenské a iné účely sa dosiahne vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

Najvýznamnejšou kultúrnou udalosťou je každoročne opakovaný „**Obecný deň**“.

Každoročne sa v obci organizuje „**Beh priateľstva**“. Je to medzinárodná udalosť, ktorá sa koná v apríli. V roku 2007 sa uskutočnil XXVI. Ročník, pričom sa zúčastnilo asi 90 bežcov a bežkýň. Trať je dlhá 10 km a vedie z Orechovej Potône do Hornej Potône a späť.

2.1.5. Životné prostredie

Územie okresu Dunajská Streda má rovinatý charakter a je súčasťou Podunajskej nížiny. Sklon terénu v smere toku Dunaja je asi 30 cm.km-1. Sklon terénu od Dunaja k Malému Dunaju je asi 25 cm.km-1. V strednej časti rovina nenápadne klesá do plytkých /2-3/ m depresíí. Pokryvné vrstvy územia okresu tvoria zväčša hlinité zeminy rôznej hĺbky a zloženia. Fyzikálne vlastnosti pôd sú pestré - striedajú sa druhy so strednou priepustnosťou. Menej sa vyskytujú pôdy so slabou a značnou priepustnosťou. Podzemné vody Žitného ostrova sa nachádzajú v silne priepustných štvrtohorných sedimentoch -

štrkoch, pieskoch a piesčitých štrkoch. Územie pozdĺž Dunaja a Malého Dunaja je v rozhodujúcej miere ovplyvnené vodnými stavmi Dunaja.

Stavy podzemnej vody závisia od výškových pomerov územia a od prevládajúceho zdroja podzemných vôd. Rozkvy hladín na území bližšom k Dunaju je 250-600 cm, kým na území, kde hlavným zdrojom doplnenia podzemných vôd sú atmosferické zrážky je 80-200 cm. Územie okresu pretína množstvo melioračných kanálov, pomocou ktorých sa odvádzajú vnútorné vody do Dunaja alebo Malého Dunaja.

Prevažná časť okresu patrí k chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd Žitného ostrova, ktorá bola vyhlásená nariadením vlády č. 46/78 Zb. Z celkového počtu obcí (66) patrí k chránenej oblasti prirodzenej akumulácii vôd 58 obcí. Vzhľadom na túto skutočnosť pri výbere lokality na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov často dochádza k stretu záujmov ochrany prírody a odpadového hospodárstva. CHVO z južnej strany je ohraničené kanálom Palkovičovo-Aszód, zo západu tokom Dunaja a z východu tokom Malého Dunaja resp. Čiernou vodou. Vzhľadom na špecifickú geologickú, hydrogeologickú štruktúru tohto územia je zvýšené nebezpečenstvo úniku znečisťujúcich látok do podzemných vôd.

V okrese je vybudovaných 10 geotermálnych vrtov, ktorých energetický potenciál je využitý na vykurovanie skleníkov v poľnohospodárstve, na termálnych kúpaliskách na rekreáciu, v rehabilitačných zariadeniach pre zdravotné účely. Problém tvorí vypúšťanie využitých termálnych vôd bez úpravy do recipientov.

Vodohospodársky režim na území okresu nie je stabilizovaný z dôvodu neustálených vplyvov MVE Veľké Blahovo, hlavne na úseku zdrže, ale aj na ostatných častiach územia okresu. Na území okresu sa nachádzajú 2 väčšie rybné hospodárstva vo Veľkom Blahove a v Bohelove. Tieto obhospodaruje Štátne rybárstvo š.p. Stupava a menšie rybníky obhospodarujú miestne rybárske združenia.

Na území okresu sa nachádza jedna chránená krajinná oblasť, 6 prírodných rezervácií, 5 chránených areálov, 1 prírodná pamiatka a 13 chránených stromov vyhlásených podľa zákona č. 287/1995 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Celková rozloha chránených území je 127,62 km². Ďalšie navrhované chránené územia reprezentujú významné biocentrá lužných a močiarnych ekosystémov.

V obci Orechová Potôň sa nachádza skládka odpadu. Jej rekultivácia sa plánuje na roky 2008-2009. Rekultiváciou skládky sa zabezpečia požiadavky na ochranu životného prostredia, pričom sa zamedzí tvorbe priesakových vôd na skládke odpadov a ich prenikaniu do spodných a povrchových vôd, úletom ľahkého odpadu do okolia skládky a šíreniu znečistenia ovzduším, zabráni sa prístupu živočíchov k odpadom, zabezpečí sa kontrola tvorby plynov a odvetrávanie skládky, kultivovanie územia devastovaného skládkou a vytvorenie lokality s vyšším stupňom ekologickej stability. Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečovaný súkromným podnikateľom Gulázsom. V obci je zavedený separovaný zber odpadu a pravidelne sa realizuje zber PET fliaš. Ďalšími komoditami, ktoré sa v obci Orechová Potôň separujú sú: elektroodpad, papier, plasty a železo.

2.2. Analýza realizovaných opatrení

Konkurencieschopný a všestranne rozvinutý región je schopný efektívne využívať všetky zdroje (vnútorné i mimoregionálne) pri zachovaní prírodných, kultúrnych a historických hodnôt, pamiatok regiónu a životného prostredia.

V roku 2001 v obci pomocou 50%-nej dotácie zo Štátneho fondu rozvoja bývania vybudovali 12 bytových jednotiek. Výška nákladov predstavovala 12 miliónov korún, samotná dotácia bola 6 miliónov korún.

Infraštruktúrna investícia predstavuje základný prostriedok stimulu ekonomického rozvoja, na základe ktorého je možné odštartovať proces revitalizácie a obnovy v obci. Samotné investície prispievajú k znižovaniu nezamestnanosti a integrácii marginalizovaných skupín obyvateľstva. Stavebné práce poskytujú spravidla pracovnú príležitosť miestnym firmám. Pre ekonomický rozvoj obce je dôležitá kvalitná a moderná infraštruktúra, ktorá je jedným z pilierov ekonomického a spoločenského rozvoja, prílevu investorov a výstavby nových výrobných a podnikateľských kapacít v obci.

2.3. SWOT analýza

SWOT analýza predstavuje analýzu silných stránok (S - strong), slabých stránok (W - weak), príležitostí (O - opportunities) a ohrození (T - threats).

Školstvo, kultúra a šport

Silné stránky	Slabé stránky
dostačujúca sieť školských a predškolských zariadení	nevyhovujúci stav budov športového areálu
zabezpečenie základného vzdelania priamo v obci	slabá informovanosť verejnosti o kultúrnych podujatiach
snaha o zachovanie a rozšírenie knižného fondu	nevyhovujúci technický stav školských budov a zariadení
podpora nových ako aj existujúcich kultúrnych projektov	nízke finančné ohodnotenie pedagogických a nepedagogických pracovníkov
tradičný kultúrny program	zlý technický stav kultúrneho domu
blízkosť Malého Dunaja na splavovanie	slabý systém podpory kultúrnych a športových podujatí
Príležitosti	Ohrozenia
možnosť čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov	nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj školstva, kultúry a športu
možnosť využitia kultúrneho potenciálu obce	stagnácia vzdelanostnej úrovne obyvateľstva
revitalizácia a sprístupnenie športových školských areálov širšej verejnosti	vysoká energetická náročnosť objektov školskej, ako aj kultúrnej infraštruktúry
propagácia kultúrnych podujatí na zvýšenie účasti návštevníkov	nezáujem občanov o kultúrne vyžitie, ústup tradícií, vplyvy iných kultúr a vzorov
ďalšie vzdelávanie odborných pedagógov	pokles a strata občianskych iniciatív v oblasti kultúry
rekonštrukcia a modernizácia školských zariadení s cieľom premeny školy z tradičnej na modernú	nedostatočný počet pedagógov z dôvodu odchodu za prácou do iného regiónu alebo zahraničia

Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
dostatočné množstvo zelene	nedostatočná motivácia občanov separovať odpad
bohatý prírodný potenciál	nárast individuálnej automobilovej dopravy
zdroje podzemných vôd	nedostatočné technické vybavenie čističky odpadových vôd
separovaný zber odpadu	nedostatočné využívanie obnoviteľných zdrojov energie
rekultivácia skládky	nedokončená kanalizácia
kvalitná legislatíva a informovanosť obyvateľov o životnom prostredí	nedostatočná sieť triedňovacích zariadení odpadov
Príležitosti	Ohrozenia
realizácia programov na zlepšenie stavu životného prostredia	nedostatočná úroveň úpravy odpadových vôd
znižovanie ekologických záťaží územia rekultiváciou skládky	negatívne účinky na životné prostredie z existujúcej skládky
využívanie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie	nepredvídateľné prírodné katastrofy (záplavy, suchá)
zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce	malé zdroje znečisťovania ovzdušia
dobudovanie kanalizácie	
zavádzanie nových technológií na likvidáciu a zhodnocovanie odpadov	možnosť narušenia environmentálnej rovnováhy vplyvom nedobudovanej kanalizácie
zvyšovanie informovanosti obyvateľov o stave životného prostredia	

Občianska vybavenosť a technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
výhodná poloha v rámci Slovenska	absencia verejného vodovodu v obci Orechová Potôň
blízkosť nadradených vnútroštátnych a medzinárodných koridorov, ľahká dopravná prístupnosť	nevyhovujúci stav niektorých úsekov miestnych komunikácií a nepostačujúca infraštruktúra
v obci bol vykonaný Register obnovennej evidencie plôch a pozemky v obci sú zväčša vysporiadané	skládky, nedokončená kanalizácia a slabé technologické vybavenie čističky odpadových vôd
dobré teritoriálne pokrytie energetickou sieťou s primeranou prenosovou kapacitou a s mierne zvyšujúcou energetickou bilanciou	nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce a jej infraštruktúry (školsťvo, zdravotníctvo, sociálna oblasť, ako aj kultúrne aktivity či životné prostredie)
dostatočná kapacita a pokrytie plynárenskou infraštruktúrou	nedostatočná sociálna sieť - chýbajú kapacity a zariadenia
ponuka voľných plôch, dostatočný bytový fond	chýbajúca zdravotná infraštruktúra
Príležitosti	Ohrozenia
otvorenie nových ulíc spolu s infraštruktúrou a vybudovanie vodovodnej siete v obci	zdravotné riziko pre obyvateľov z dôvodu absencia vodovodu
zabezpečenie komplexnej zdravotnej starostlivosti o starých a dlhodobo chorých obyvateľov	zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva a nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva
rekonštrukcia ciest a chodníkov, ako aj školskej, kultúrnej a športovej infraštruktúry	možnosť narušenia environmentálnej rovnováhy vplyvom nedobudovanej kanalizácie
rekultivácia skládky, rekonštrukcia čističky odpadových vôd, predovšetkým jej technologického vybavenia, dobudovanie kanalizácie	zlý technický stav komunikácií spôsobí zaostávanie regiónu a nevhodný režim dopravy zvýši záťaž životného prostredia aj priamo v obci
možnosti partnerskej spolupráce všetkých subjektov štátnej správy, samosprávy a neziskových organizácií zainteresovaných do oblastí sociálnych služieb	realizovanie novej výstavby bytov a domov bez výsadby zelene
vybudovanie zdravotného strediska alebo prebudovanie existujúcej budovy	pomalé tempo zavádzania moderných informačných systémov

Prírodné a ekonomické a ľudské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
výhodná geografická poloha obce	nevriešená problematika ohrozených sociálnych skupín v oblasti zamestnávania
tradícia poľnohospodárskej výroby v regióne	pretrvávajúca nerovnosť príležitostí mužov a žien
primerané surovinové zabezpečenie z domácej poľnohospodárskej produkcie	zmena reprodukčného procesu, nepriaznivý demografický vývoj (starnutie obyvateľstva) a pomerne vysoký index starnutia v obci
flexibilita podnikov pri adaptácii na nové podmienky a požiadavky trhu	nedostatočné využívanie potenciálu vidieckeho CR a agroturistiky
priaznivý stav produktívneho obyvateľstva	nízka technologická a technická úroveň výroby a konkurencieschopnosť výrobkov
vhodné prírodné, kultúrne a klimatické podmienky na rozvoj cestovného ruchu	nízka úroveň podnikateľských zámerov a následný obmedzený prístup k financiam
dostatok kvalifikovaných pracovných síl	počet pracovných príležitostí v obci nepokrýva kapacity ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce
Príležitosti	Ohrozenia
odstraňovanie administratívnych bariér podnikania a zlepšovanie podnikateľského prostredia	nízka ekonomická úroveň a kúpyschopnosť obyvateľov
využívanie ekonomického potenciálu obce	presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov
dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja je faktorom ekonomickej úspešnosti obce	nedostatočná úroveň strategického plánovania a kvality priemyselných informácií
zlepšenie prístupu malých a stredných podnikov k financiam, trvalý rast konkurencieschopnosti prostredníctvom posilnenia inovačného rozvoja, zabezpečenie kvality výroby a riadenia v malom a strednom podnikaní	prehľbovanie nerovnováhy ponuky a dopytu na trhu práce
možnosti čerpania prostriedkov z fondov EÚ, zvyšovanie kompetencií samosprávy	odliv kvalifikovanej pracovnej sily do iných regónov a zahraničia
podpora živnostenského, remeselného podnikania a samozamestnávania	finančný dopad na rozpočet obce v dôsledku prísnejších predpisov na ochranu životného prostredia
zlepšenie demografického profilu obce hlavne prostredníctvom posilnenia migrácie smerom do obce (mladá rodina)	

2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú v predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (devalvácia meny, liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti), ktoré pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov.

Disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergencie SR k EÚ 15 v programovacom období 2007 až 2013:

Kľúčové disparity:

1. nedostatočne využitý existujúci rastový potenciál regiónov,
2. nedostatočná úroveň rastového potenciálu regiónov,
3. sektorové a regionálne rozdiely v konkurencieschopnosti dané nedostatočným využitím existujúceho rastového potenciálu, ako aj jeho nedostatočnou úrovňou,
4. útlm poľnohospodárskej prvovýroby.

Hlavné faktory rozvoja:

1. zlepšenie dostupnosti regiónov a dovybavenie územia infraštruktúrou,
2. rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl,
3. využitie, reštrukturalizácia, rozvoj produkčného potenciálu a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov,
4. zachovanie a ochrana životného prostredia v obci.

Koherentné poradie faktorov rozvoja

Medzi kľúčové faktory rozvoja obce patrí jej výborná geografická poloha a veľkosť, ktorá výraznou mierou determinuje a určuje budúci rozvoj a úroveň konkurencieschopnosti obce v budúcnosti. Dobrá štruktúra sídelnej siete pre obsluhu územia má význam predovšetkým z hľadiska lokalizácie firiem a z hľadiska kvality života obyvateľov v obci.

Blízkosť významných mestských sídel prepojených s obcou dopravnou a technickou infraštruktúrou prináša zo sebou predovšetkým ekonomické a sociálne výhody. Ako sú napr. dostatok pracovných príležitostí, kvalitná štruktúra ekonomických činností a predpoklad pre rast a rozvoj potrieb a sociálnych istôt obyvateľstva a znižovanie nezamestnanosti. Obec sa nachádza v regióne so značným potenciálom pre rozvoj priemyslu v okolí. V budúcnosti sa očakáva rozvoj priemyslu a v rámci neho zvyšovanie produktivity práce a pridanej hodnoty. Kvalitné podmienky pre umiestnenie firiem a závodov v spojení s relatívnym dostatkom zdrojov v regióne tiež vzbudzujú značný záujem zahraničných investorov.

Významným faktorom rozvoja je aj obnova evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov sa realizuje podľa každoročne vládou Slovenskej republiky schvaľovaných harmonogramov. V konaní sa zisťujú dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahov k nim poskytnuté nájomcami pozemkov alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci a na ich základe sa zostavuje a schvaľuje register obnovenej evidencie pozemkov, ktorý je známy pod skratkou ROEP.

Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie existujúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce

a determinantom životnej úrovne jej obyvateľstva. Je východiskom všetkých rozvojových zámerov, ktoré sa obce dotýkajú. Dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce. Využitie ekonomického potenciálu obce závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti obce.

Perspektívnym zámerom obce je podporovať cestovný ruch aj podporou budovania ubytovania v súkromí. Poskytovanie uvedeného ubytovania je podporovaná aktivita v rámci Plánu rozvoja vidieka SR 2007-2013, kde sú oprávnenými žiadateľmi fyzické osoby, ktoré zrekonštruujú svoje domy tak, aby mohli byť využívané okrem samotného bývania aj na ubytovanie v súkromí. Na uvedené aktivity je poskytovaný oprávnenému žiadateľovi nenávratný finančný príspevok do výšky 50% oprávnených nákladov z fondov EÚ. Prioritou obce by malo byť promptné a nápomocné vybavovanie potrieb obyvateľov (stavebné povolenie, konania a pod.).

Koherentné poradie disparít

Kľúčovou disparitou obce je absencia verejného vodovodu. Obec bude musieť v krátkodobom horizonte riešiť zabezpečenie dostatočného množstva pitnej vody pre obyvateľov. Voda pre potreby obyvateľstva je v súčasnosti zabezpečovaná z domových studní, pričom často nevyhovuje hygienickým normám pre kvalitu pitnej vody. Súčasný stav je zdrojom zdravotného rizika pre obyvateľov obce.

Jednou z disparít obce, ktorá vyžaduje riešenie v strednodobom horizonte je dobudovanie kanalizácie v obci. Na základe novej úpravy zákona o vodách (§ 32 zákona 184/2002 Z.z.), ktorý stanovuje povinnosť odvádzať komunálne odpadové vody verejnými kanalizáciami. Aglomerácie od 2 000 do 10 000 EO (ekvivalentných obyvateľov) sú povinné takéto odvádzanie zabezpečiť do konca roku 2015 a aglomerácie nad 10 000 EO do konca roku 2010 podľa plánu rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií.

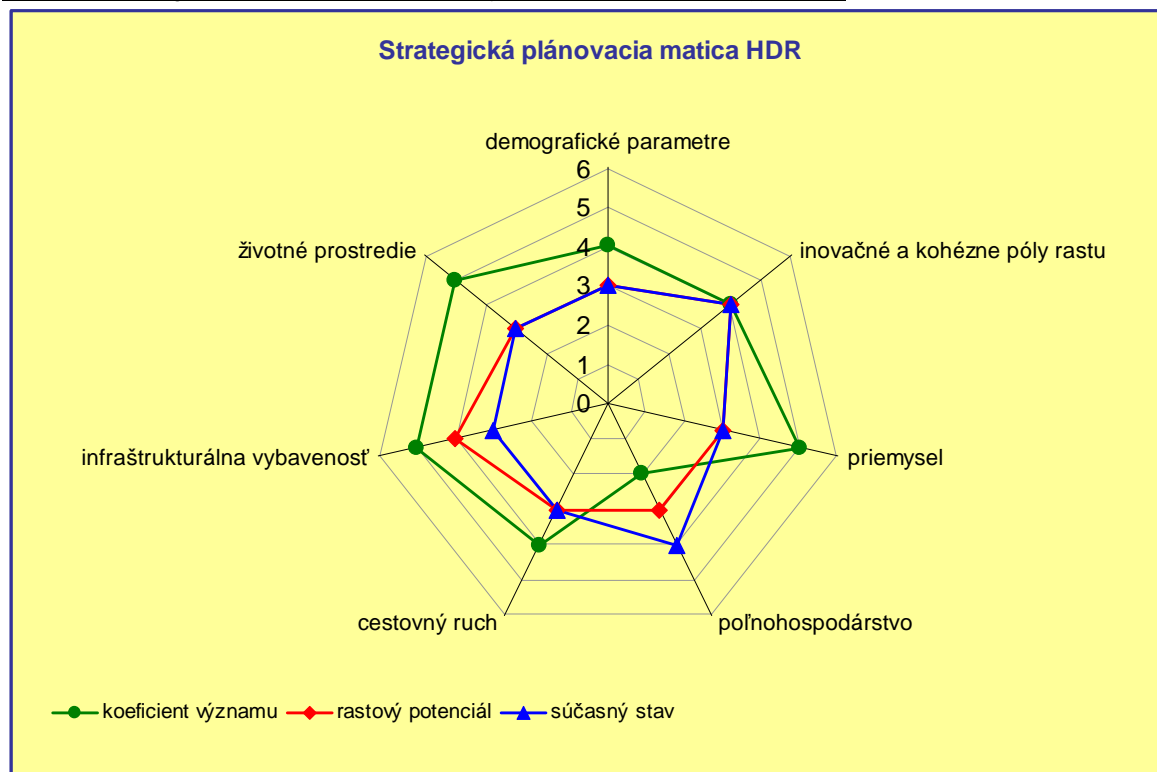
Nedostatočné využitie existujúceho rastového potenciálu v obci bude mať v budúcnosti za následok hospodárske zaostávanie obce v porovnaní s okolitými obcami a následne celkový úpadok, pokles počtu obyvateľov a znižovanie kvality života v dôsledku zastarávania infraštruktúry. Skutočnosť, že kvalitný ekonomický, ľudský a sociálny potenciál je sústredený najmä v mestách, komplikuje naštartovanie rozvojových trendov v obci a vytvára disproporcie, ktoré ovplyvňujú charakter i časovú náročnosť ich adaptovania sa na nové rozvojové trendy.

Nedobudovanie dopravnej infraštruktúry spôsobí zaostávanie regiónu a nevhodný režim dopravy zvýši záťaž životného prostredia aj priamo v obci. Dopravná infraštruktúra a jej napojenosť na nadradené dopravné ťahy je bezprostredne podmieňujúcim faktorom alokácie firiem v obci alebo jej okolí. Vybudované cestné a železničné siete v regióne umožňujú približovať materiály, tovary i obyvateľstvo k rozvojovým pólom.

Na základe definícií jednotlivých kľúčových faktorov a disparít rozvoja bola vypracovaná strategická plánovacia matica pre určenie najperspektívnejších vektorov rozvoja.

Graf č. 6: Strategická plánovacia matica hlavných determinantov rozvoja (HDR)

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Uvedené parametre na osiach predstavujú oblasti, ktoré sú vitálne pre rozvoj obce. Súčasný stav poukazuje na skutočnosť, že obec je zaradená ako kohézny pól rozvoja a disponuje pomerne kvalitným životným prostredím. Priemerné parametre dosahujú demografické parametre, parametre pre poľnohospodárstvo a priemysel v obci, ktorý je založený prevažne na malých a stredných podnikoch. Infraštruktúrálna vybavenosť v obci vykazuje taktiež priemerné hodnoty. Napriek tomu je zreteľný ich rastový potenciál.

3. Rozvojová stratégia

Rozvojová stratégia má nasledovné východiská:

- **rozvojové stratégie na vyššej úrovni** v štruktúre regionálneho rozvoja (Národného strategického plánu rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja).
- **výsledky socio-ekonomickej analýzy**, SWOT analýza a analýzy kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja obce
- **výsledky dotazníka** – pomocou neho majú byť do PHSR obce premietnuté potreby, názory a myšlienky o jej budúcom smerovaní z pohľadu obyvateľov
- **určenie nevyhnutných potrieb**, ktoré vyplývajú s platnej legislatívy (napr. nové normy v oblasti ochrany Životného prostredia)

3.1. Ciele a priority

Globálnym cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Orechová Potôň je podporiť vyvážený rozvoj v obci prostredníctvom postupného zvyšovania jej konkurencieschopnosti. Strategickým cieľom obce je vytvorenie vhodného sociálne – trhového a trvalo-udržateľného prostredia, ktoré bude podporovať vlastné úsilie a výkony obyvateľov pri tvorbe pracovných príležitostí, bude založené na akceptácii vlastníckych práv jednotlivcov a povedie jednotlivcov k dobrovoľnej zodpovednosti o sociálne slabších a o životné prostredie. Jednotlivé prioritné oblasti s popisom cieľov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tab. č. 15: Prioritné oblasti s popisom cieľov

Priority a ciele		
Č.	Priorita	Cieľ
1	Podpora trvalo udržateľného rozvoja	Zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: - priemysel - cestovný ruch - ostatné služby - poľnohospodárstvo
2	Ochrana životného prostredia	Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.
3	Investície do občianskej infraštruktúry	Prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.
4	Rozvoj občianskej spoločnosti	Cieľom je aktivizácia obyvateľstva formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovanie participácie obyvateľov na daniach v obci.
5	Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov	Cieľom je skvalitnenie služieb poskytovaných na území obce ako aj zabezpečenie takých, ktoré v súčasnosti absentujú.

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Výsledky ankety

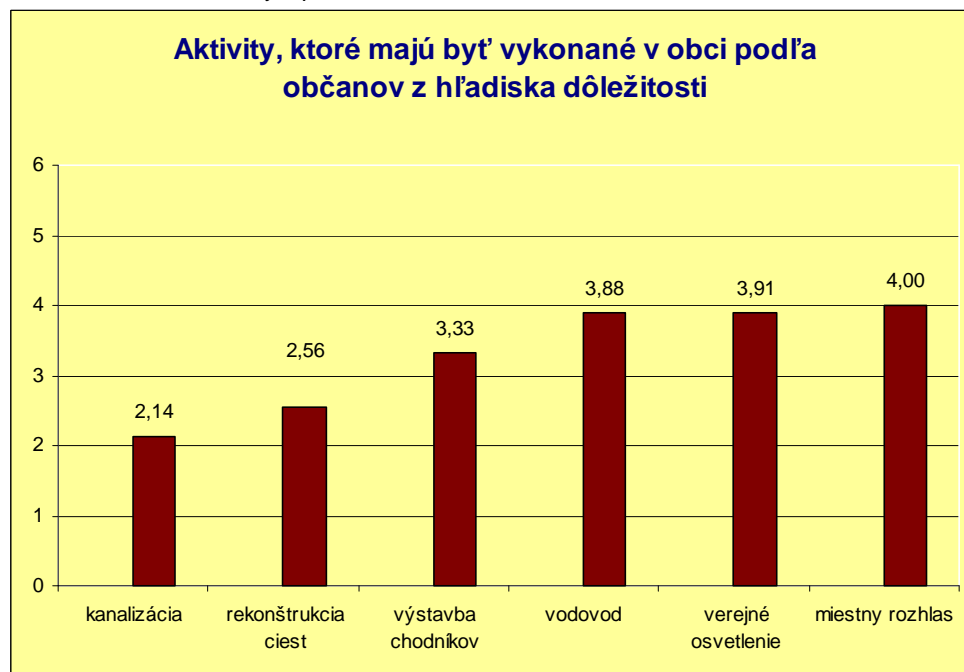
Graf č. 7: Spokojnosť občanov so životom v obci

Zdroj: Výsledky ankety (5-najlepšie, 1- najhoršie)

Časť dotazníka bola zameraná na určenie miery spokojnosti obyvateľov s jednotlivými faktormi kvality života v obci. Na základe ankety je možné identifikovať celkovú spokojnosť občanov, výrazne sú občania nespokojní so záujmom občanov o dianie v obci a informovanosťou a možnosťami kultúrneho a športového vyžitia.

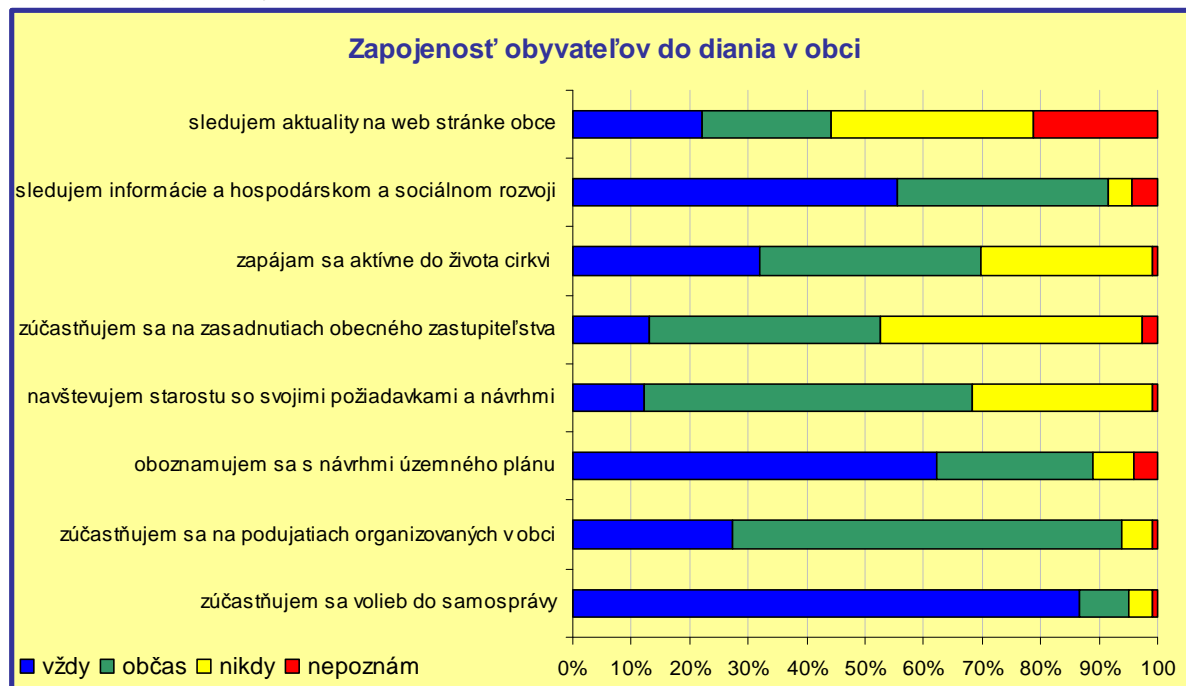
Graf č. 8: Prioritné aktivity z pohľadu občanov

Zdroj: Výsledky ankety (1- najdôležitejšie, 6 – najmenej dôležité)

Najväčšiu dôležitosť z pohľadu občanov má na základe výsledkov ankety jednoznačne kanalizácia a rekonštrukcia miestnych komunikácií.

Graf č. 9: Zapojenosť obyvateľov do diania v obci

Zdroj: Výsledky ankety

Z hľadiska hodnotenia zapojenosti obyvateľov do diania v obci vyplynulo, že väčšina zúčastnených občanov sa pravidelne v nejakej forme zapája.

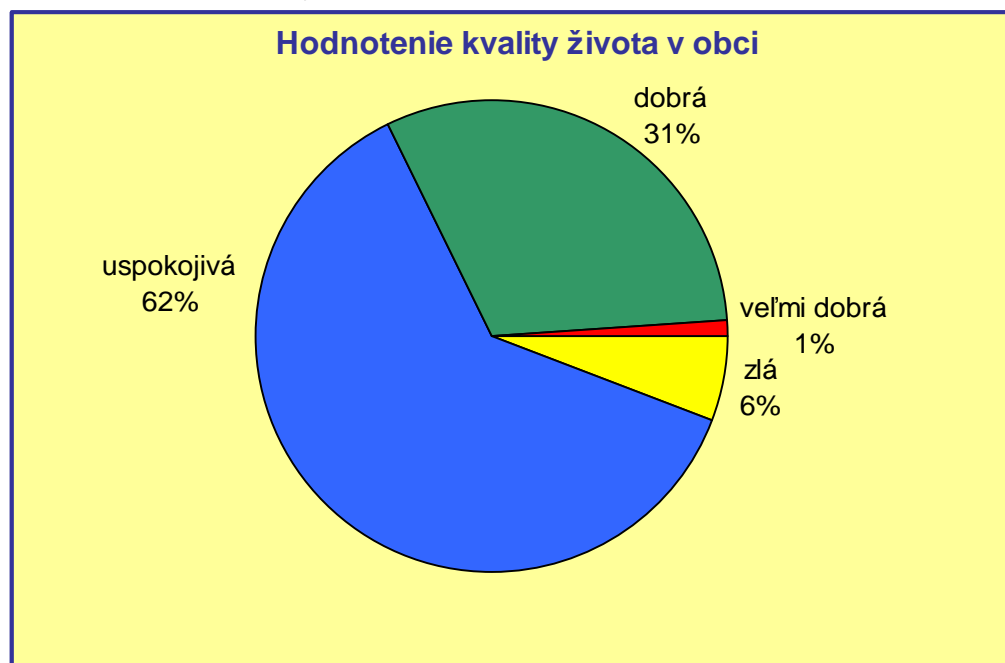
Graf č. 10: Hodnotenie rozvoja obce za posledných 5 rokov

Zdroj: Výsledky ankety

Z pohľadu hodnotenia rozvoja obce za posledných 5 rokov hodnotí 69% respondentov vývoj v obci za negatívny alebo veľmi negatívny.

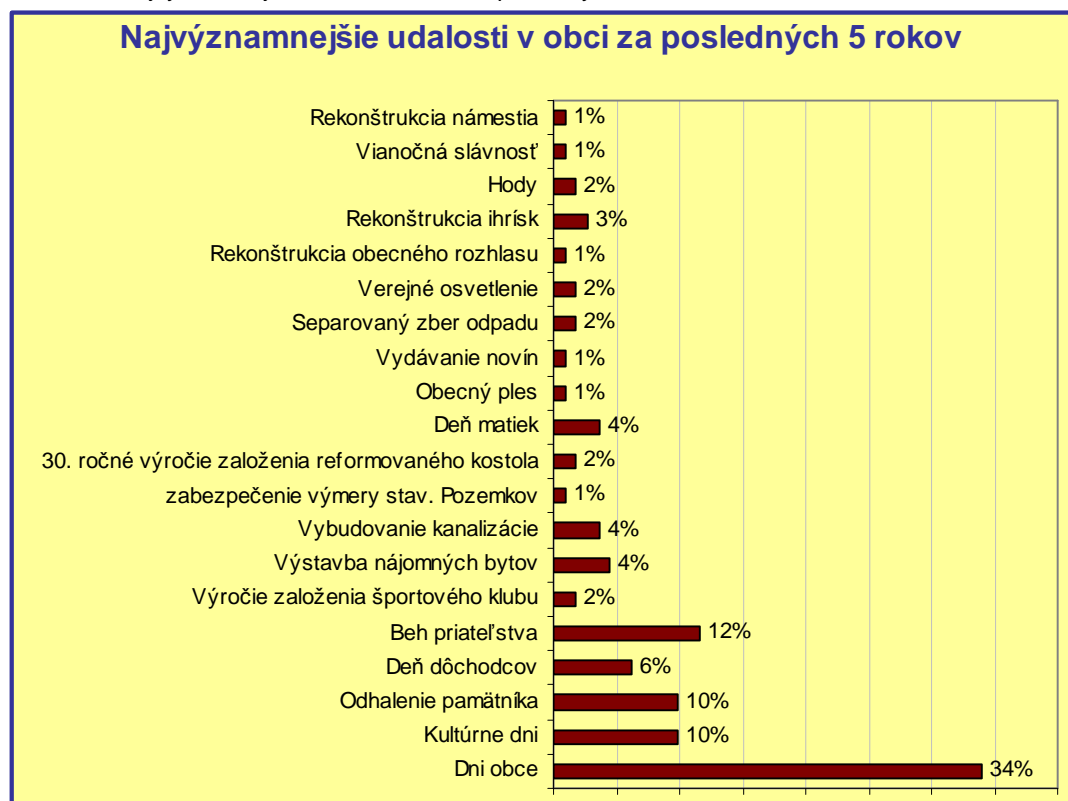
Graf č. 11: Hodnotenie kvality života v obci

Zdroj: Výsledky ankety

Pri hodnotení kvality života v obci vyplynulo, že 62% respondentov hodnotí kvalitu života uspokojivú a 31% za dobrú.

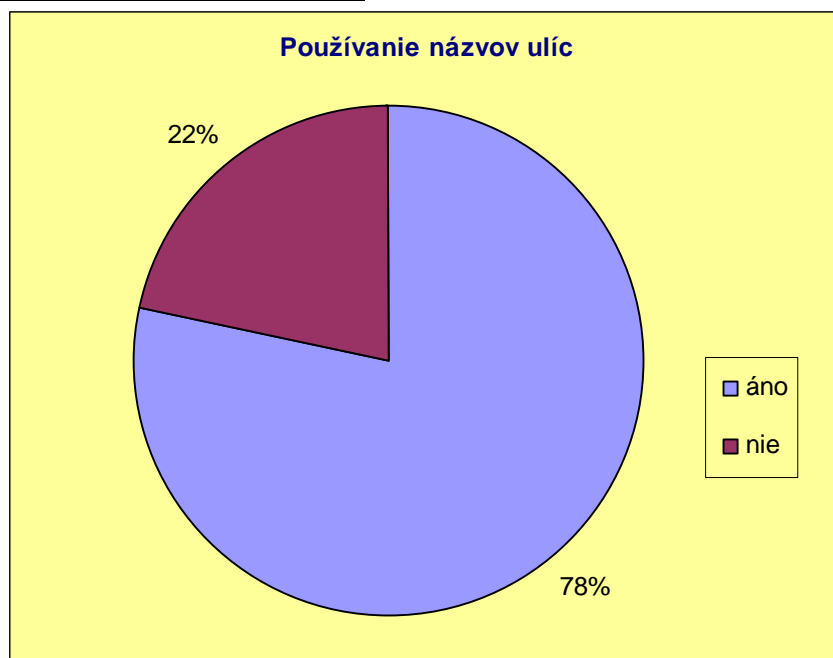
Graf č. 12: Najvýznamnejšie udalosti v obci za posledných 5 rokov

Zdroj: Výsledky ankety

Z pohľadu najvýznamnejších udalostí v obci za posledných 5 rokov jednoznačne dominujú Dni obce. Medzi ostatné významnejšie udalosti boli respondentmi zaradené: Beh priateľstva, Odhalenie pamätníka a Kultúrne dni.

Graf č. 13: Používanie názvov ulíc

Zdroj: Výsledky ankety

Na základe doplnkovej ankety medzi obyvateľmi obce vyplynulo, že 78% respondentov súhlasí a podporuje zavedenie označovania ulíc v obci.

3.2. Opatrenia a aktivita

Opatrenia boli navrhnuté a budú realizované s cieľom komplexného zabezpečenia cieľov stanovených v časti 3.1. Ciele a priority a boli rozdelené podľa prioritných oblastí.

Sumár opatrení:

Opatrenie: Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí

Cieľ opatrenia: Cieľom je zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: priemysel, cestovný ruch, služby, poľnohospodárstvo, ostatné.

Stručná charakteristika opatrenia: Pre zabezpečenie ekonomického rozvoja obce je nutné realizovať opatrenie, ktoré tento rozvoj podporí (pomocou aktivít), avšak realizácia opatrenia bude koncipovaná a komplexne zabezpečená so zreteľom na trvalú udržateľnosť.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Zabezpečenie ochrany životného prostredia a šetrného využívania prírodných zdrojov

Cieľ opatrenia: Cieľom je zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov, aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia a šetrne využívali prírodné zdroje.

Stručná charakteristika opatrenia: Zabezpečenie rozvoja, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ktoré neničia, ale zachovávajú životné prostredie so zreteľom na špecifické požiadavky a potreby obce a regiónu a vytvárajú synergický a komplementárny súlad s ostatnými opatreniami.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce

Cieľ opatrenia: Cieľom je prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.

Stručná charakteristika opatrenia: Zabezpečenie potrebnej technickej infraštruktúry pre kontinuálne zvyšovanie a udržanie kvality života obyvateľstva a naplnenie jeho potrieb ako aj potrieb firiem sídliačich na území obce a využívajúcich uvedenú infraštruktúru.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní

Cieľ opatrenia: Cieľom je aktivizácia obyvateľstva formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovanie participácie obyvateľov na dianí v obci.

Stručná charakteristika opatrenia: Investície pre zabezpečenie a skvalitnenie demokratického systému riadenia obce smerom zdola nahor, za účasti všetkých občanov a zabezpečenie a posilnenie multikulturálnej spoločnosti založenej na odlišných základoch, kultúre a histórii, odbúravanie rasových a etnických predsudkov a posilnenia rodovej rovnoprávnosti a občianskej spolupatričnosti.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Opatrenie: Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu

Cieľ opatrenia: Cieľom je skvalitnenie služieb poskytovaných na území obce ako aj zabezpečenie takých, ktoré v súčasnosti absentujú.

Stručná charakteristika opatrenia: Investície pre skvalitnenie poskytovaných služieb obyvateľstvu so zameraním na znevýhodnené skupiny obyvateľstva, marginalizované skupiny a sociálne odkázaných občanov.

Predpokladané výsledky: Sú uvedené v časti 3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Tab. č. 16: Sumár finančného zabezpečenia opatrení

Opatrenie	Počet aktivít	suma na opatrenie v tis. Sk
Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí	8	94 470
Zabezpečenie ochrany životného prostredia	6	182 050
Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce	7	121 810
Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní	4	61 900
Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu	7	63 750

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Vysvetlivky k údajom uvedeným v aktivitách:

Financovanie:

- *Náklady v tis. Sk:* Náklady na samotnú technickú realizáciu.
- *Možnosti financovania:* možnosti získania financovania s uvedením potenciálneho zdroja.
- *Náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj. dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie):* finančné náklady, ktoré nie sú kalkulované v nákladoch na samotnú technickú dokumentáciu, ale sú pre realizáciu projektu nevyhnutné. Jedná sa o náklady zo strany obce, pri investíciách, pri ktorých je investor iný ako obec sa nekalkulujú.
- *Potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk:* súčet nákladov na samotnú technickú realizáciu projektu a nákladov na prípravu projektu. V prípade financovania projektov s využitím nenávratného finančného príspevku (alebo financovanie projektov súkromných investorov) je tu uvedená len suma, ktorú projekt vyžaduje prefinancovať zo strany obce.

Dopady:

Dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): sa udáva v hodnote za 1 kalendárny rok.

1. Opatrenie: Zabezpečenie stabilného rastu ekonomickej aktivity v obci a jej okolí

Aktivita: Otvorenie nových ulíc a vybudovanie prislúchajúcej infraštruktúry
<p>Popis: Ďalšie zlepšovanie možností pre rozvoj bývania v obci.</p> <p>prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2010 (podľa finančných možností v období: 2010-2013)</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3</p>
<p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 50000</p> <p>možnosti financovania:</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 2000</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 52000</p>
<p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>

Aktivita: Cyklotrasy
<p>Popis: Vybudovanie cyklotrás v dĺžke 15 km.</p> <p>prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2009</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2</p>
<p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 4000</p> <p>možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 200</p>
<p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>

Aktivita: Informatizácia obec + Optická kabeľ
<p>Popis: Kladenie optickej kabeľáže v obci.</p> <p>prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3</p>
<p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 5000</p> <p>možnosti financovania: Operačný program Informatizácia spoločnosti, Opatrenie 1.2 elektronizácia verejnej správy na miestnej úrovni</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 200</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 450</p>

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Územný plán

Popis: Spracovanie územného plánu obce.

prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja

Plánovaný rok realizácie: 2008

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 800

možnosti financovania:

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 800

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Podpora vzniku nových podnikov.

Popis: Podpora vzniku nových podnikov, najmä však živnostníckych prevádzok a stabilizácia existujúcich.

prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja

Plánovaný rok realizácie: 2010 (podľa finančných možností v období: 2010-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 20000

možnosti financovania:

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 200

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 20200

Dopady:

dopad na zamestnanosť: pozitívny - jedno až 10 nových prac.miest

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Vybudovanie centra služieb

Popis: Zhodnotenie stavu siete služieb v obci a vypracovanie návrhov rozvoja z hľadiska rozšírenia ponuky a vybudovanie centra služieb.

prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec + súkr. Investor

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 5000

možnosti financovania:
 náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0
 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 0

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
 dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
 dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Vykonanie pozemkových úprav

Popis: Vykonanie pozemkových úprav

prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja
 Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)
 zodpovedný za realizáciu: obec
 dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 5000
 možnosti financovania:
 náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 50
 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 5050

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv
 dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
 dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Zriadenie chránenej dielne

Popis: Zriadenie chránenej dielne

prioritná oblasť: Podpora trvalo udržateľného rozvoja
 Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2011)
 zodpovedný za realizáciu: obec
 dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 2000
 možnosti financovania: ESF
 náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 20
 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 520

Dopady:

dopad na zamestnanosť: pozitívny - jedno až 10 nových prac.miest
 dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
 dopad na kvalitu života: pozitívny

2. Opatrenie: Zabezpečenie ochrany životného prostredia šetrného využívania prírodných zdrojov

Aktivita: Vodovod

Popis: Vybudovanie vodovodu v obci.

prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia
 Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)
 zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 40000 možnosti financovania: OP Životné prostredie, Opatrenie 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 1650 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 3650
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk dopad na kvalitu života: veľmi pozitívny

Aktivita: Kanalizácia
Popis: Dobudovanie kanalizácie. prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 50000 možnosti financovania: OP Životné prostredie, Opatrenie 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 2050 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 4550
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk dopad na kvalitu života: veľmi pozitívny

Aktivita: Rekultivácia skládky
Popis: Rekultivácia skládky v k.ú. obce s cieľom znížiť environmentálnu záťaž. prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 50000 možnosti financovania: OP Životné prostredie, Opatrenie 4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 1550 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 4050
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: veľmi pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia ČOV

Popis: Zmena v súčasnosti využívanej technológii s ohľadom na životné prostredie.

prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 30000

možnosti financovania: OP Životné prostredie, Opatrenie 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 1250

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 2750

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: veľmi pozitívny

Aktivita: Zberný dvor

Popis: Vytvorenie zberného dvora pre 3000 obyvateľov.

prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 5000

možnosti financovania: OP Životné prostredie, Opatrenie 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 250

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 500

Dopady:

dopad na zamestnanosť: pozitívny - jedno až 10 nových prac.miest

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): negatívny - zvýšenie bežných výdavkov o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: veľmi pozitívny

Aktivita: Ochrana životného prostredia

Popis: Zlepšenie environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane komunikácie so zainteresovanými skupinami, publikácia propagačných a vzdelávacích materiálov.

prioritná oblasť: Ochrana životného prostredia

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 250

možnosti financovania: OP Životné prostredie - opatrenie 5.3 - informačné a propagačné

<p>aktivity</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 50</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 62,5</p> <p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>
---

3. Opatrenie: Komplexné budovanie, dobudovanie a modernizácia infraštruktúry obce

Aktivita: Výstavba nájomných bytov a domov
<p>Popis: Riešenie problematiky cenovo dostupného bývania na území obce a budovanie bytov s nízkym štandardom.</p> <p>prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2007 (podľa finančných možností v období: 2007-2013)</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2</p> <p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 35000</p> <p>možnosti financovania: ŠFRB</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 1400</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 27650</p> <p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>

Aktivita: Verejné osvetlenie
<p>Popis: Rekonštrukcia verejného osvetlenia.</p> <p>prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2008</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2</p> <p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 1000</p> <p>možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 30</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 80</p> <p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>

Aktivita: Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov
--

Popis: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 50000

možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 2050

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 4550

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia školy

Popis: Rekonštrukcia zahŕňajúca zateplenie obvodových stien, výmenu okien a opravu strechy s cieľom zlepšiť prevádzkovo-ekonomické parametre zariadenia.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2009)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 15000

možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 1.1 Infraštruktúra vzdelávania

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 650

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 1400

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Rekonštrukcia autobusových zastávok

Popis: Kompletná rekonštrukcia autobusových zastávok na území obce.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 1000

možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 80

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 130

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný
dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Úprava verejného priestranstva a ver. zelene

Popis: Skvalitnenie lokálnej infraštruktúry.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2011 (podľa finančných možností v období: 2011-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 10000

možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 350

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 850

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Podpora investícií do využitia alternatívnych zdrojov energií.

Popis: Podpora investícií do využitia alternatívnych zdrojov energií.

prioritná oblasť: Investície do občianskej infraštruktúry

Plánovaný rok realizácie: 2009

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 1

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 5000

možnosti financovania: Regionálny operačný program

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 250

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 500

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

4. Opatrenie: Zvyšovanie participácie občanov na živote obce a jej ďalšom smerovaní

Aktivita: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu

Popis: Modernizácia kultúrnej infraštruktúry v obci.

prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti

Plánovaný rok realizácie: 2010

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 15000

možnosti financovania: Regionálny operačný program, Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 650

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 1400

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): pozitívny - úspora bežných výdavkov (nárast príjmov) o viac ako 50 tis. Sk

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Dom sociálnych služieb.

Popis: Vybudovanie domu sociálnych služieb.

prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti

Plánovaný rok realizácie: 2010 (podľa finančných možností v období: 2010-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 20000

možnosti financovania: ROP, Opatrenie č. 2.1 Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnej ochrany a sociálnej kurately.

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 850

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 1850

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Cezhraničná spolupráca

Popis: Cezhraničná spolupráca

prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti

Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 2

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 20000

možnosti financovania: INTERREG

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 200

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 5200

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Vybudovanie múzea

Popis: Vybudovanie múzea s cieľom priblíženia miestnych tradícií a zvykov a zachovanie kultúrneho dedičstva.

prioritná oblasť: Rozvoj občianskej spoločnosti

Plánovaný rok realizácie: 2012 (podľa finančných možností v období: 2012-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 5000 možnosti financovania: náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 200 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 5200
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: pozitívny

5. Opatrenie: Skvalitňovanie a zabezpečenie služieb obyvateľstvu

Aktivita: Zdravotné stredisko
Popis: Zlepšenie zdravotnej starostlivosti na území obce a zabezpečenie fungovania detského a všeobecného lekára. prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov Plánovaný rok realizácie: 2009 zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 18000 možnosti financovania: náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 720 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 18720
Dopady: dopad na zamestnanosť: pozitívny - jedno až 10 nových prac.miest dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Športový areál
Popis: Rekonštrukcia športového areálu. prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov Plánovaný rok realizácie: 2012 (podľa finančných možností v období: 2012-2013) zodpovedný za realizáciu: obec dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3
Financovanie: Náklady v tis. Sk: 20000 možnosti financovania: náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 600 potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 20600
Dopady: dopad na zamestnanosť: nulový vplyv dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Spolupráca obce s podnikateľskými subjektmi
<p>Popis: Spolupráca obce s podnikateľskými subjektmi</p> <p>prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2013)</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3</p>
<p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 100</p> <p>možnosti financovania:</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 100</p>
<p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: pozitívny - jedno až 10 nových prac.miest</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>

Aktivita: Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom vlastníctve
<p>Popis: Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom vlastníctve a ich následný prenájom</p> <p>prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3</p>
<p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 10000</p> <p>možnosti financovania:</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 400</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 10400</p>
<p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný</p> <p>dopad na kvalitu života: pozitívny</p>

Aktivita: Vybudovanie rehabilitačného centra.
<p>Popis: Vybudovanie rehabilitačného centra a zabezpečenie opatrovateľskej služby.</p> <p>prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov</p> <p>Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)</p> <p>zodpovedný za realizáciu: obec</p> <p>dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3</p>
<p>Financovanie:</p> <p>Náklady v tis. Sk: 10000</p> <p>možnosti financovania:</p> <p>náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 400</p> <p>potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 10400</p>
<p>Dopady:</p> <p>dopad na zamestnanosť: nulový vplyv</p> <p>dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný</p>

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Zriadenie klubu pre matky s deťmi a klubu pre mladých.

Popis: Zriadenie klubu pre matky s deťmi a klubu pre mladých.

prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov

Plánovaný rok realizácie: 2008 (podľa finančných možností v období: 2008-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 500

možnosti financovania:

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 0

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 500

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

Aktivita: Zriadenie denného stacionára.

Popis: Zriadenie denného stacionára.

prioritná oblasť: Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov

Plánovaný rok realizácie: 2009 (podľa finančných možností v období: 2009-2013)

zodpovedný za realizáciu: obec

dôležitosť (1 = vysoká, 2 = stredná, 3 = nižšia): 3

Financovanie:

Náklady v tis. Sk: 3000

možnosti financovania:

náklady na prípravu projektu v tis. Sk (proj.dokumentácia, žiadosť o eurofondy, verejné obstarávanie): 30

potreba financovania z vlastných zdrojov v tis. Sk: 3030

Dopady:

dopad na zamestnanosť: nulový vplyv

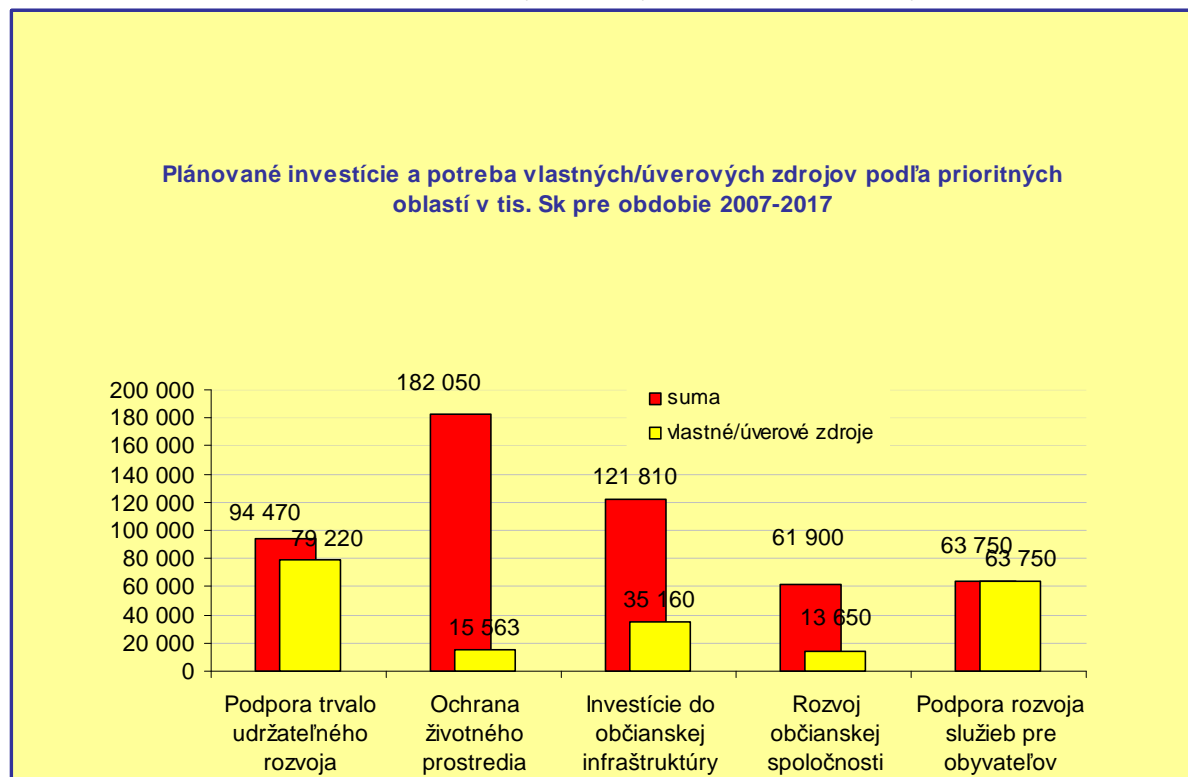
dopad na rozpočet (bežné príjmy/výdavky): nevýznamný

dopad na kvalitu života: pozitívny

3.3. Opis rozvojovej stratégie

Samotná charakteristika rozvojovej stratégie vyplýva z piatich prioritných oblastí určených v kapitole 3.1.

Graf. č. 14: Plánované investície a potreba vlastných/úverových zdrojov podľa prioritných oblastí

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Výška investícií bola kalkulovaná na základe prioritných oblastí a na základe strategickej plánovacej matice HDR. Určuje potrebu vlastných zdrojov podľa výšky investícií, ktoré boli definované ako determinujúce faktory rozvoja obce. Výška plánovaných investícií / nákladov pre jednotlivé prioritné oblasti závisí od viacerých faktorov:

- ☐ investičná náročnosť aktivít – aktivity v oblasti ochrany životného prostredia kladú najvyššie nároky na financovanie
- ☐ miery využitia cudzích zdrojov a zapojenia partnerov – do aktivít v oblasti trvalo udržateľného rozvoja sa budú zapájať aj partneri, ktorí prevezmú veľkú časť financovania a tak spoluúčasť obce je nižšia
- ☐ nižšia celková suma aktivít v peňažnom vyjadrení neznamena nižšiu prioritu týchto aktivít alebo zanedbávanie tejto oblasti – tieto aktivity sú jednoducho menej finančne náročné avšak získanie iných zdrojov je často ťažšie.

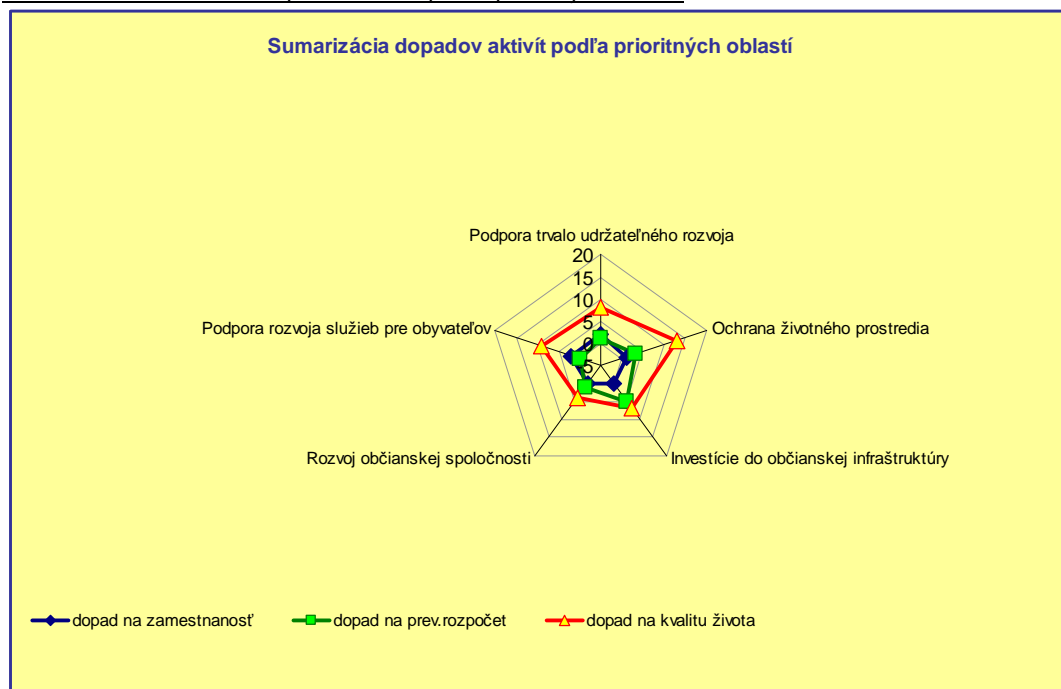
Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Rozvoj obce je chápaný ako jej hospodársky rozvoj, predovšetkým ako hospodársky rast. Malo by ísť hlavne o taký rozvoj, ktorý neničí vlastnú surovinovú a ľudskú základňu, zachováva životné prostredie, teda o trvalo-udržateľný.

3.4. Programová štruktúra, merateľné ukazovatele

Medzi merateľné ukazovatele zaraďujeme aj výšku nákladov (náklady celkové, náklady na prípravu projektov a potrebu financovania z vlastných zdrojov) a merateľné sú aj dopady na zamestnanosť, prevádzkový rozpočet a kvalita života v obci.

Merateľné ukazovatele sú podrobne charakterizované v rámci kapitoly 3.2. Opatrenia a aktivity, v tejto časti preto uvádzame ich sumarizáciu:

Graf č. 15: Sumarizácia dopadov aktivít podľa prioritných oblastí

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Z uvedenej sumarizácie vyplýva, že :

- ☐ plánované aktivity v prioritnej oblasti Podpora trvalo udržateľného rozvoja budú mať najpozitívnejší vplyv na kvalitu života
- ☐ kvalitu života občanov najviac posilnia aktivity v prioritnej oblasti Ochrana životného prostredia, Podpora trvalo udržateľného rozvoja, Investície do občianskej infraštruktúry a Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov
- ☐ dopad na rozpočet obce je prevažne neutrálny

Rozvojová stratégia obce vychádza predovšetkým zo silných stránok a maximálnom možnom využití príležitostí identifikovaných vo SWOT analýze a strategickej plánovacej matici.

4. Finančný plán

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

- **rozpočet obce** je základným zdrojom financovania aktivít. Rozhodujúci podiel na príjmoch rozpočtov obcí budú mať v roku 2008 daňové príjmy. Z výnosov týchto daní musia obce a mestá zabezpečiť financovanie svojich originálnych pôsobností vrátane všetkých pôsobností presunutých a presúvaných z orgánov štátnej správy na obce v rámci pokračujúcej decentralizácie verejnej správy. Výnos dane z príjmov fyzických osôb sa odhaduje v sume 27 589 mil. Sk, čo je nárast oproti rozpočtu na rok 2005 o 4 089 mil. Sk, resp. o 2 589 tis. Sk (10,3%) oproti očakávanému skutočnému príjmu dane z príjmov fyzických osôb v roku 2005 vo výške 25 000 mil. Sk. Dotácie na prenesený výkon štátnej správy sa odhadujú v sume 15,05 mld. Sk. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:
  - **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí na čerpanie eurofondov a podobne,
  - **spolufinancovať europrojekty** – štandardne je nevyhnutné podieľať sa účasťou 5% na europrojektoch, avšak tento podiel môže byť vyšší, ak zoberieme do úvahy aj vedľajšie náklady projektov,
  - **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života,
- **ostatné verejné zdroje**, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.
- **súkromné zdroje** – je možné použiť najmä v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osôh,
- **štrukturálne fondy EÚ** – je možné použiť na financovanie mnohých projektov, avšak treba uvážiť ich zložitú a náročnú prípravu,
- **úverové zdroje** – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

Analýza súčasného hospodárenia – rok 2006, Súvaha obce k 31.12.2006 (Skrátená forma):

Tab. č. 17: Súvaha – skrátená forma

	tis. Sk	
neobežný majetok spolu	19 196	97,4%
dlhodobý nehmotný majetok		0,0%
dlhodobý hmotný majetok	19 196	97,4%
pozemky	816	4,1%
umelecké diela a zbierky	0	0,0%
stavby	16 673	84,6%
stroje, prístroje a zariadenia	200	1,0%
dopravné zariadenia	20	0,1%
pestovateľské celky trvalých porastov	0	0,0%
obstaranie HIM	0	0,0%
drobný dlh. hm. majetok	1 487	7,5%
ostatný HIM	0	0,0%
dlhodobý finančný majetok	0	0,0%
obežný majetok	520	2,6%
zásoby	0	0,0%
pohľadávky	420	2,1%
finančný majetok	100	0,5%
rozpoctové účty, z toho:	0	0,0%
prostriedky rozpočtového hospodárenia	0	0,0%
majetok spolu	19 716	100,0%
vlastne zdroje	10 615	53,8%
majetkové fondy	17 936	91,0%
financne a peňažne fondy	0	0,0%
vysledok hospodarenia	-7 321	-37,1%
zdroje krytia prostriedkov rozpočt.hosp.	0	0,0%
cudzie zdroje	9 101	46,2%
dlhodobé záväzky	19	0,1%
krátkodobé záväzky	1 633	8,3%
bankové úvery	7 449	37,8%
prechodné účty pasívne	0	0,0%
pasíva celkom	19 716	100,0%

Zdroj: Obecný úrad Orechová Potôň

Majetok obce tvorí predovšetkým dlhodobý hmotný majetok v celkovej súčasnej hodnote 126 341 tis. Sk. Tvorený je predovšetkým skupinou stavby (16 673 tis. Sk, 84,6% majetku obce), ktorých účtovná amortizácia je 8,6%.

Tab. č. 18: Vybrané ekonomické ukazovatele

vybrané ukazovatele	
momentálna likvidita	-1 533 tis. Sk
likvidita 1. Stupňa	-1 533 tis. Sk
likvidita 2.stupňa	-1 113 tis. Sk
likvidita 3.stupňa	-1 113 tis. Sk
ukazovateľ zadĺženosti	46,16%
miera zadĺženosti	85,74%
úverová záťažnosť	37,78%
miera opotrebenie stavieb	8,6%
miera opotrebenia zariadení a tech.	14,2%

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

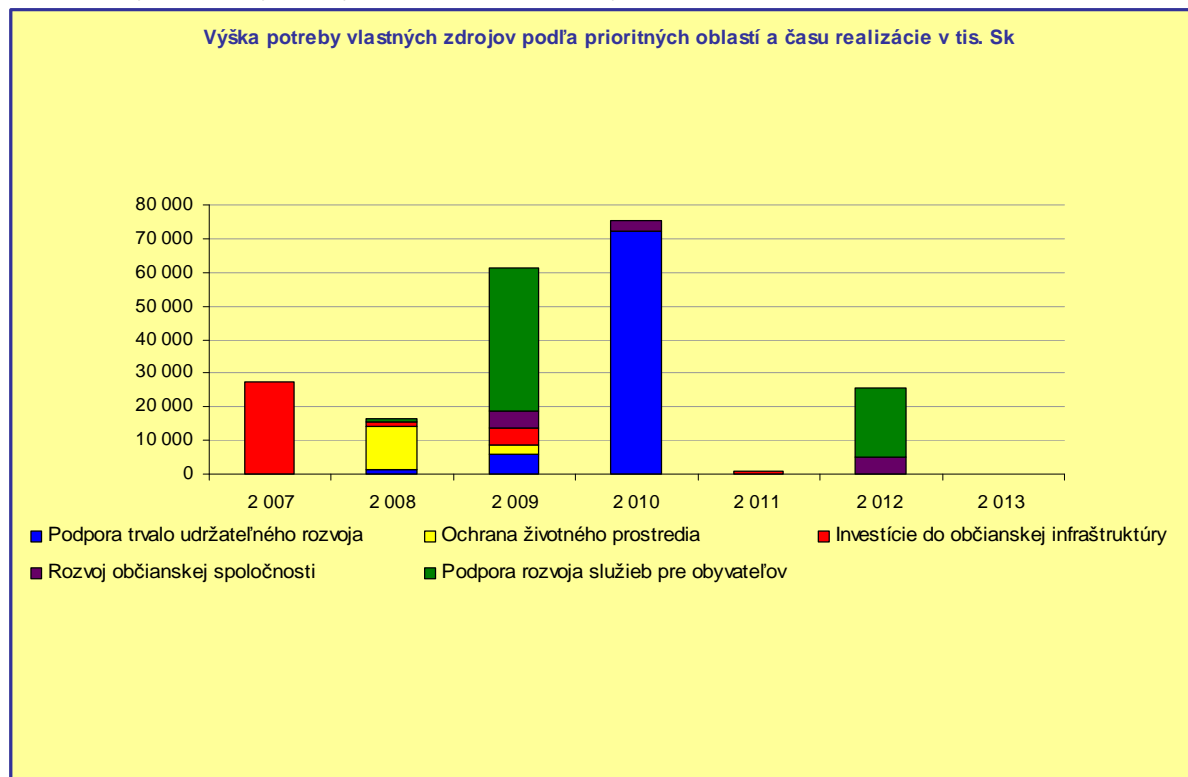
Obec mala vzhľadom na nedostatočný objem likvidných prostriedkov v roku 2006 problém priebežne a načas uhrádzať svoje záväzky.

Obec má v súvislosti s prevádzkou vyrovnané záväzky a jej aktivity sú v súlade so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pod likviditou rozumieme schopnosť podniku uhradiť včas svoje záväzky voči všetkým dodávateľom (veriteľom). Pod likvidnosťou aktív rozumieme schopnosť v čo najkratšom čase pretransformovať jednotlivé majetkové súčasti podniku na peňažné prostriedky, a to bez straty alebo bez podstatnej zľavy z ich účtovnej hodnoty.

Plánované aktivity boli posudzované z finančného hľadiska pre posúdenie súladu investičných aktivít a ich rozpočtov so zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Graf č. 16: Výška potreby vlastných zdrojov podľa prioritných oblastí a času realizácie

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Tabuľka predstavuje potrebu vlastných zdrojov v jednotlivých rokoch realizácie aktivít plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. V prvých rokoch bude obec realizovať hlavne investície zamerané na občiansku infraštruktúru, ochranu životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj, ktoré sú zásadné pre rozvoj obce a príchod investorov.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja predpokladá vyššie investície v prvých rokoch, nakoľko sa počíta aj s úverovým financovaním s následným splácaním v ďalších rokoch.

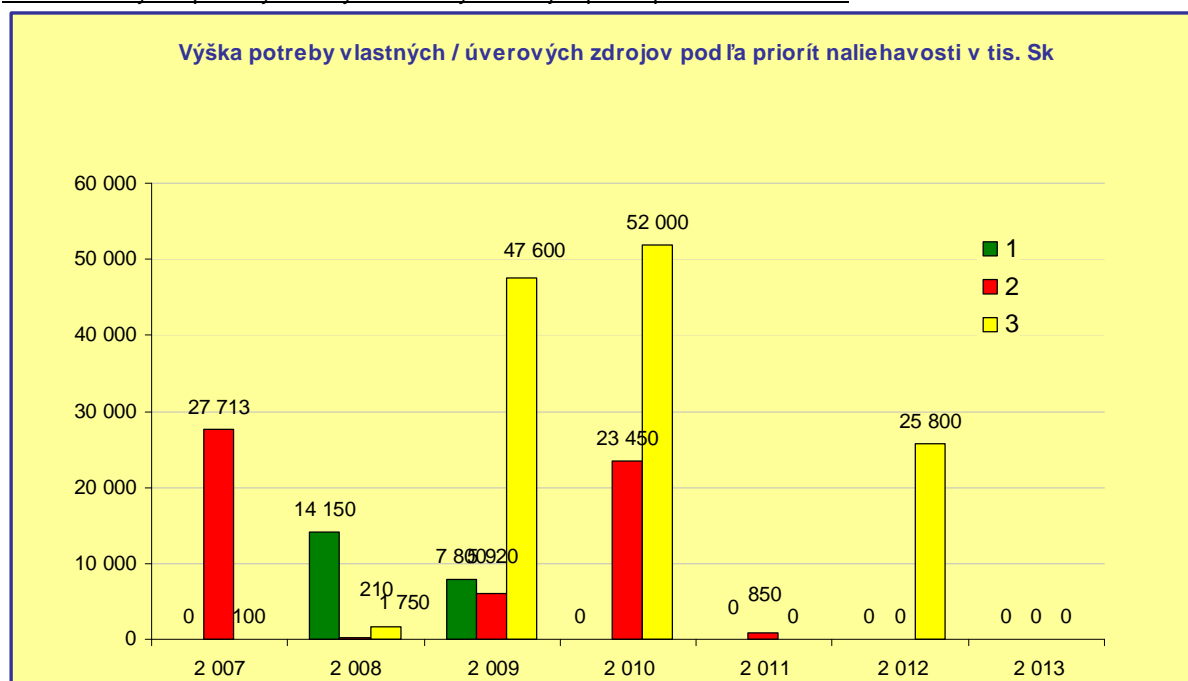
Nasledujúca tabuľka predstavuje alternatívne možnosti investícií v závislosti od možnosti získania financovania rozvojových projektov obce:

- ☐ **Priorita č.1 – najvyššia priorita.** Uvedené investície budú realizované bezpodmienečne, pretože sú najnaliehavejšie a najakútnejšie z hľadiska rozvoja

obce. Uvedené investície budú realizované bez ohľadu na to, či obec získa financovanie pre uvedené aktivity zo zdrojov EÚ.

- **Priorita č. 2 – stredná priorita.** Uvedené investície budú realizované v prípade, že obec získa prostriedky na realizáciu aktivít z prostriedkov EÚ. V prípade nezískania uvedených prostriedkov, budú investície odložené do času, pokiaľ nebude zaistené financovanie.
- **Priorita č.3 – najnižšia priorita.** Prevažne projekty menšieho rozsahu a finančnej náročnosti, ktoré je možné realizovať vlastnými zdrojmi ale nemali by ohroziť aktivity s vyššou prioritou

Graf č. 17: Výška potreby vlastných/úverových zdrojov podľa priorit naliehavosti

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Z hľadiska potrieb rozvoja obce je dôležité zabezpečiť aj participáciu súkromných zdrojov na jednotlivých projektoch. Preto obec bude realizovať aktivity pre vytvorenie priaznivého investičného prostredia v obci (viď. kapitolu 3.2.)

4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Plánované čerpanie zdrojov bolo uvedené v časti 3.2 ku každej aktivite samostatne. Na tomto mieste uvádzame sumarizáciu čerpania jednotlivých zdrojov. Údaje sú v tis. Sk.

Tab. č. 19: Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Rozdelenie financií na programovacie obdobie										
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje						
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+ CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2007	36 800	36 800	178	36 622	59	8 750	27 813			
2008	179 960	179 960	122 888	57 073	40 963		16 110			
2009	162 370	162 370	75 788	86 583	25 263		61 320			
2010	108 700	108 700	24 938	83 763	8 313	45 000	30 450			
2011	10 350	10 350	7 125	3 225	2 375		850			
2012	25 800	25 800		25 800			25 800			
2013										
Spolu	523 980	523 980	230 916	264 039	74 597	53 750	135 693			

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia

Dole uvedená tabuľka uvádza súhrn čerpania zdrojov podľa jednotlivých prioritných oblastí. Uvedené údaje sú v tis. Sk.

Tab. č. 20: Rozdelenie financií na priority a opatrenia

Rozdelenie financií na priority a opatrenia										
prioritná pblasť	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje							Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje						
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+ CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		H	CH
1	94 470	94 470	11 438	83 033	3 813	45 000	34 220			
2	182 050	182 050	124 866	57 184	41 622		15 563			
3	121 810	121 810	58 425	63 385	19 475	8 750	35 160			
4	61 900	61 900	36 188	25 713	12 063		13 650			
5	63 750	63 750		63 750			63 750			
Spolu	523 980	523 980	230 916	293 064	76 972	53 750	162 343			

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

5. Zabezpečenie realizácie

PHSR je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä:

- ☐ orientáciou podpory na dosiahnuté efekty,
- ☐ hierarchickým usporiadaním cieľov,
- ☐ riadením na základe procesov,
- ☐ permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- ☐ permanentným učením sa a inováciou,
- ☐ rozvíjaním partnerstiev,
- ☐ zodpovednosťou voči verejnosti.

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

V časti 3.2 je uvedený subjekt zodpovedný za realizáciu každej aktivity. Väčšina aktivít je v pôsobnosti obce. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby či komisie v orgánoch obce, ktoré budú za tieto aktivity riadiť a koordinovať.

V pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja neurčujeme konkrétne mená či posty, nakoľko takéto rozhodnutia je potrebné robiť operatívne.

Je však možné rámcovo určiť kompetencie jednotlivých orgánov obce. Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Zastupiteľstvo obce je najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu, ustanovuje riadiacu skupinu alebo osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Na realizácii programu sa budú podieľať odborníci a parteri, nakoľko účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem podnikateľskej sféry sú vhodnými partnermi, subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je najvhodnejšia prostredníctvom implementačných projektov, ktoré môže obec realizovať sama alebo

v spolupráci s externými poradenskými organizáciami. Úlohou implementačného projektu je zaviesť dané opatrenie do praxe a ďalej vykonať potrebné opatrenia, aby sa pokračovalo v práci navrhnutým smerom, alebo priamo zrealizovať opatrenie do jeho úspešného naplnenia cieľov a dosiahnutia programovaného výsledku a stavu.

Organizačné opatrenia špecifikujú nástroje, ktorými bude zabezpečené napĺňanie vytýčených strategických cieľov a zámerov v PHSR a nástroje akým sa strategický dokument dopĺňa a aktualizuje. Je potrebné zabezpečiť inštitucionálne zabezpečenie implementácie konkretizovaných zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce. Inštitucionálne hľadisko poskytne informáciu o tom, kto bude realizovať naplnenie vytýčených cieľov a kto ponesie zodpovednosť za ich dosiahnutie a splnenie. Zodpovednosť je konkretizovaná v rámci každého jedného plánovaného projektu v obci.

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- ☐ každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHSR,
- ☐ každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,
- ☐ vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- ☐ vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci, požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základy výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

5.3. Harmonogram realizácie

Každá aktivita má v časti 3.2 určený predpokladaný termín realizácie. Dolu uvedená tabuľka sumarizuje harmonogram podľa jednotlivých prioritných oblastí.

Tab. č. 21: Harmonogram realizácie podľa priorít

Harmonogram realizácie podľa priorít							
oblasť / rok	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013
Podpora trvalo udržateľného rozvoja							
Ochrana životného prostredia							
Investície do občianskej infraštruktúry							
Rozvoj občianskej spoločnosti							
Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov							

Zdroj: Premier Consulting, spol. s r.o.

Časový harmonogram nie je záväzný a bude priebežne aktualizovaný na základe finančnej situácie a rozpočtu obce.

6. Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PHSR je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálnu a technickú infraštruktúru a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný v SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PHSR je dôležitým strategickým, systémovým a koncepčným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PHSR účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja pod. a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR so zameraním na roky 2007 - 2013. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu. Vykonateľnosť PHSR bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne doplňovať o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PHSR ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky ako aj základný rámec pre budúce projekty, v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a tvorbu pracovných príležitostí, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.